

Cap Vermell

Capdepera i Cala Rajada - nº 255 - any XXI - maig 2004

Mercat Medieval

2004

Cap Vermell
 abril
 2004

nº 254

Obra Cultural Balear

Capdepera
 i
 Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
 Pep Terrassa
 Jaume Fuster
 Paco Galià
 Llucià Rinyon
 Berta Liesegang
 Felip Esteva
 Miquel Piris
 Luís Cerrada
 Ma Àngela Melis
 Guillem Amorós
 foto portada: Tià

*Cap Vermell ofereix
 les seves planes per a
 difondre qualsevol opi-
 nió, notícia o xafardeig
 que vulgueu fer.*

*Si teniu res a dir
 dels comentaris publi-
 cats, teniu a la vostra
 disposició les planes
 d'opinió i cartes al di-
 rector*

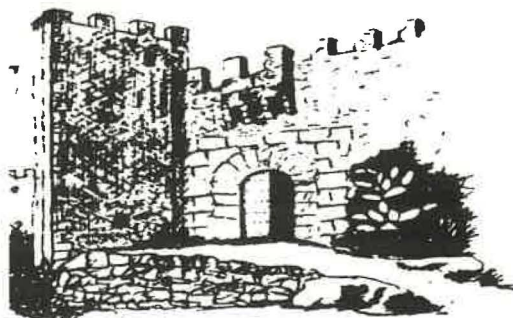
Dipòsit legal
 1197/80

Imprès a
 SIBA

Santa Margalida

Amb el suport
 de la Direcció
 General de Polí-
 tica Lingüística

Portalet

Per fi, el passat 16 d'abril, el Ple de l'Ajuntament va aprovar els pressuposts municipals per al present exercici.

Molt s'havia parlat del retard que l'equip de govern havia anat acumulant mirant de quadrar els comptes. D'altra banda, ningú oblidava que aquest equip de govern es troba en minoria i que necessitava, indefectiblement, el suport d'alguns dels partits de l'oposició per tal de treure endavant la seva proposta. Finalment, però, PP-ES GRUP aconseguiren que el PSOE els fes costat i els comptes s'aprovaren, sembla que sense cap contrapartida. Els socialistes va invocar el sentit de la responsabilitat i la necessitat de no estrangular l'activitat municipal, i en fer-ho així no els mancà una bona part de raó.

El curt període de negociació dels pressuposts havia estat criticat per tota l'oposició precisament per la manca de temps de què es va disposar per a estudiar el projecte. Les distintes comissions informatives que es convocaren no significaren cap progrés en les negociacions. L'oposició feia propostes i l'equip de govern s'aferrava a la fredor dels números i a les restriccions existents en matèria pressupostària, derivades d'una legislació que retalla considerablement les possibilitats d'endeutament. Donava la impressió que només hi havia uns pressuposts possibles i que els comptes no es podien fer de cap altra manera.

Ara que tot ha acabat, s'ha de reconèixer i alabar l'habilitat de l'equip de govern per a resoldre una situació que es presentava ben complicada. PP-ES GRUP varen veure com els pressuposts s'aprovaven i a més sense necessitat d'atendre cap de les peticions de l'oposició. Fa falta saber-ne molt per a realitzar filigranes polítiques de tanta subtileza. Enhorabona.

*****

Els signes externs que delaten la presència d'ideologies de signe totalitari en el poble ja fa temps que sovintegen, especialment en forma de pintades. El racisme i la xenofòbia que traspuen resulten vertaderament alarmants, amb els col·lectius sudamericans com a primers destinataris de les amenaces, però també amb la llengua catalana com un dels blancs de l'odi neonazi. El passat mes d'abril vàrem ser portada de la premsa de Ciutat per un episodi de violència d'aquest signe. Afortunadament, tot indica que la Guardia Civil treballa decididament en la línia de no permetre que els intolerants aconseguixin sembrar la por en els carrers del poble, especialment a la zona de Cala Rajada.

Minimitzar aquests fets, llevar-los importància o fins i tot cercar-hi excuses o justificacions, com n'hi ha que fan, ens sembla d'una greu irresponsabilitat. Mallorca sempre ha estat lloc d'acollida i així ha de continuar en el futur. No fa falta ser molt perspicaços per veure que el perill per a la convivència molt freqüentment no arriba de fronteres enllà.

Plaça des Sitjar

www. ajcapdepera.net

A la fi, l'ajuntament de Capdepera disposa de pàgina web. Des del dia 6 de maig resta operativa per a tots els internautes que es decideixin a visitar-la, l'adreça que encapçala aquesta botícia. La pàgina conté informació local, una mica d'història i ajuda per a realitzar algunes gestions municipals. La intenció és que des de casa nostra poguem accedir a tot tipus de

documentació: ordenances municipals, impresos, agenda, etc. Malgrat trobar-se en el domini del Consell Insular de Mallorca, junt a la d'altres ajuntaments, ja suposa un avenç, perquè fins ara el de Capdepera era un dels pocs ajuntaments que no disposava d'una pàgina pròpia operativa. Esperem que aquesta pàgina vagi millorant dia a dia (especialment en disseny) i s'actualitzi permanentment - les fotografies de la presentació són molt antigues-. Ara per ara, aquesta actualització es preveu que sigui setmanal, cosa que faria de [jwww.ajcapdepera.net](http://www.ajcapdepera.net) un mitjà útil

de projecció exterior i d'informació de la Sala. Malgrat les mancances, el batle manifestà que "de moment, el que considerem més important és que la pàgina web estigui ja operativa i que els gabellins puguin començar a consultar-la per a la informació més bàsica, que esperem anar ampliant de cada vegada més".

rehabilitació

En el solar-aparcament de n'Alegre, de Cala Rajada, s'ha decidit recuperar el mural que, allà pels anys 80, pintà Colau Vives "Pota" i que va ser tapat amb pintura blanca quan s'esbucà l'edifici de l'hostal. Com que la restauració és del tot impossible, sembla que s'ha optat per pintar de bell nou aquella rosa dels vents, amb peix inclòs, tan característica de n'Alegre, però clar, això no serà una restauració, sinó una falsificació de l'obra original definitivament perduda. A més, podria donar-se la paradoxa que el valor de la recuperació d'aquest mural sigui superior al preu de qualsevol obra venuda per Colau Vives en vida.

Aniversari

El dia 21 tingué lloc la celebració del primer aniversari de la posada en marxa del Centre de Dia de Cala Rajada. Aquest servei, del qual hem parlat en distintes ocasions, la darrera d'elles arran de la presentació de la memòria de la Creu Roja, s'està

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

Oficina de Cala Rajada
Elionor Servera, 77
www.sanostra.es

Cap Vermell

funcionament i les possibilitats professionals que ofereixen aquests establiments. Aquest programa de cooperació entre les escoles i l'Associació Hotelera ja fa dos anys que funciona, i enguany, com a novetat, s'han editat dues guies de visita per a Primària, una per a 2n i 3r curs, i una altra per a 5è i 6è, elaborades per Maria Orpi, Francesc Barbón, Antònia Tur i Paco Galian. A més, es farà un concurs de dibuix i redacció amb un premi per a cada grup escolar participant, consistent en una estada de cap de setmana, per a la família del guanyador, a un hotel de Mallorca.

Conferències

En el cicle de didàctica de l'arxiu municipal, divendres dia 30 d'abril, va tenir lloc la conferència "La col·lecció d'escultures a Can March", a càrrec de Maria Massanet i Gori Rexach. Aquesta conferència forma part del curs "El paisatge urbà a Capdepera", desenvolupat durant el passat mes, que ha intentat apropar la documentació de l'arxiu als ciutadans. No cal recordar que aquesta col·lecció d'art, fins fa poc en els jardins de Cala Rajada, és una de les més importants del món, ja que el seu promotor, Bartomeu March, a més de col·leccionista, va actuar com a veritable mecenes d'artistes de l'època. Aquestes obres estaven perfectament adaptades al marc incomparable dels jardins de la Torre Cega, al voltant del palau projectat per Guillem Reynés, amb una important

intervenció de Gabriel Alomar. Els jardins foren dissenyats per Russel Page i Leandro Silva. Aquest importantíssim tresor cultural s'esvaeix, ja que a la malmenada que patí per motius climatològics s'hi ha d'afegir el trasllat de la majoria d'escultures cap a la seu de la Fundació March, a Palma, enmig d'una evident desídia de les autoritats municipals i autonòmiques de cara la rehabilitació urgent dels jardins i el manteniment de la col·lecció completa a Cala Rajada.

Festa del llibre

Amb un programa prou atractiu, se celebrà la festa del llibre a les biblioteques de Capdepera i Cala Rajada. Tant a una com l'altra es dugé a terme l'activitat "Com jugaven els nins abans i com poden

jugar ara", a càrrec de Miquel Tugores, que pretén crear joguines a partir del reciclatge de materials. Dia 22 hi hagué una sessió de contacontes (Neus Ramon) a Cala Rajada: "Pocatraça el carbassa, viatge a Fantasia: el país dels nins que no tenien por". A Capdepera, dia 24 es programà un contacontes per a adults a càrrec de Yoko Nomura (contes xinesos) i Gabriela Cúccaro (contes argentins); dia 27 hi hagué una xerrada sobre Tintín, i dia 28 una conferència-col·loqui de Mar Rayó sobre com poden ajudar els pares a crear el gust per la lectura en els seus fills.

Però l'acte principal, de dia 23 d'abril, San Jordi, hagué de posposar-se al següent dilluns, a la mateixa plaça de l'Orient, a causa de la pluja. Hi va haver exposició i venda de llibres, a càrrec de la llibreria l'Orient, i tallers i mercat de llibres usats d'alumnes de l'IES.

**CLÍNICA
DENTAL**
Cala Rajada

pròtesi removable
pròtesi fixa
ceràmica
reparacions de pròtesi
empastats
neteges-extraccions
endodòncies
tractaments

Carrer Faralló, 54-1er D (davant hotel Alondra) -07590 CALA RAJADA
Telèfons 971 564 860 / 971 564 409

parc natural

El butlletí informatiu del Parc Natural de Llevant ha arribat a les nostres mans. A més de comentar el gran èxit de participació en el dia mundial forestal, es comenten algunes activitats com el recompte de cegues i la situació de la tortuga mediterrània al parc. Curiosament, no es diu res d'un fet prou interessant: devers catorze finques privades han demanat tornar a entrar en els límits del parc. La Conselleria no sap com ho han de fer, suposam que perquè aquesta decisió no entrava en els seus plans. Des d'aquestes planes ja criticarem la mesura, del tot irracional, de tenir un parc a la "carta", i en funció de la disponibilitat de rebre o no ajudes o subvencions, apuntar-se o sortir del parc, creant una discontinuïtat dels hàbitats que anul·len l'efectivitat de qualsevol mesura proteccionista o qualsevol pla de feina mitjanament seriós.

exposicions

Ca na Marisa, fidel a cada Pasqua, celebrà del 8 al 15 d'abril la ja tradicional exposició de brodats d'alumnes de Marisa Nebot, en què es varen poder admirar nombroses realitzacions en punt de creueta i punt mallorquí. Quadres, adreços de taula, cadiretes, cortines, rellotges... Paciència, bon gust i feina, molta feina.

I no menys dedicació s'hi pogué trobar a "Fet a mà", l'exposició de treballs dels alumnes de l'escola d'adults, a can Creu d'Inca, que es va poder visitar entre el 23 d'abril i el 6 de maig. S'hi oferí una ampla mostra del que es fa als distints tallers, els quals presenten una oferta que any rere any resulta més extensa i interessant.

UOM

Després de l'èxit de l'any passat, enguany la Universitat Oberta per a Majors ha tornat a presentar un cicle de conferències a Capdepera. Des del 28 d'abril, una sèrie de professors de la Universitat de les Illes Balears vénen oferint un cicle de classes magistrals sobre qüestions científiques

Afuster

art en joies

carrer l'agulla, 24 taller de joieria

joieria universal

carrer elionor servera, 37 tot un clàssic

07590 cala rajada - mallorca
telèfon 971 58 82 25 - fax 971 58 82 26

GRUP MUNTANER - RIBOT, S.L.
Antonio J. Muntaner Pomar

FINISTERRE, S.A.
SEGUROS

**CATALANA
OCCIDENTE**

novomedic, s.a.

POMPAS FUNEBRES

Perruqueria
Tel. 971 81 81 43

C/. S'alzinar, 18 - 07580 CAPDEPERA
Tel. 971 56 30 96 - Tel. Mòvil 617 39 29 29 - Fax 971 56 53 10

de distinta naturalesa. Així, la lliçó inaugural ens l'explicà Francesc Barceló, qui parlà de "La maduresa de les funcions mentals"; dia 5 de maig fou Pere A. Munar, qui desenvolupà el tema "Notícies sobre les darreres novetats legislatives relatives a les persones grans (autotutela relacions entre padrins i nets, contracte per aliments); el 12 de maig el conferenciat fou Damià Gomis, el qual tractà d'"El canvi climàtic: el problema, les causes i els reptes de futur". El dia 26 estava prevista la intervenció d'Antoni Aguiló, per tal que parlàs de "L'activitat física per a la salut i la malaltia". I ja per tancar el cicle, el dimecres 2 de juny podrem escoltar parlar de "Biodiversitat vegetal de la Mediterrània: el cas de les illes Balears" a càrrec Llorenç Gil. Els alumnes que hauren seguit tot el cicle, rebran el corresponent diploma acreditatiu.

presentació

Com hem avançat en referir-nos al Mercat Medieval, dia 6 de maig tingué lloc la presentació de les actes de les II Jornades d'Estudis Locals de Capdepera, recollides en un llibre editat per l'Ajuntament de Capdepera. Durant l'acte, a càrrec del regidor de Cultura, Mateu Melis, Mn Antoni Gili parlà sobre els "Orígens religiosos del Castell de Capdepera".

El llibre conté els següents treballs:

- **Guillem Morro** : "Poder i territori. Els grans tenidors alodials de les contrades de Capdepera (segles XIII-XIV)".

- **Antoni Gili**: "La torre de Garbelien, després torre d'en Montsò, en els segles XIII i XIV"

- **Antoni Mayol**: "Comerç i perill marítim en una vila de la part forana en la baixa edat mitjana: Capdepera (S.XIV-XV)"

- **Tomeu Caimari**: "Els governadors dels castell de Capdepera: primeres notes (1751-1808)"

- **Francisca Llodrà**: Turisme, urbanisme i família: noves realitats del dret civil balear al segle XXI"

- **Marina Fuster**: "Aproximació historicoartística al palau March de Cala Rajada, antiga Torre Cega.

- **Maria Carbonell**: "El projecte per a la recuperació i el manteniment de monuments històrics visitables : una experiència al Castell de Capdepera"

- **Antoni Picazo**: "Fiscalitat a Capdepera en el context de la independència administrativa del municipi (1852-1854)".

- **Alexandre Fuster**: "L'ecotaxa balear: una proposta de projectes de planificació a les destinacions turístiques del llevant de Mallorca"

En aquest recull es pot comprovar l'excel·lent nivell

d'aquella IIa Jornada, tan pel nombre de ponents coma per la qualitat i varietat dels treballs presentades. I com que també es pot morir d'èxit, la III Jornada s'ha previst per a l'any... 2008! Molts ja estarem jubilats i no tendrem excusa per no assistir-hi

premi

Un grup d'alumnes de 4t curs de Primària de s'Alzinar ha obtingut el primer premi de les Illes Balears del concurs de l'ONCE. La participació d'aquests alumnes ha consistit a crear una mascota per als jocs paralímpics. Coe, que així es diu el personatge que han inventat, pot optar al premi nacional de la seva categoria. Ara, Gori, Júlia, Irene, Julio i Maria són a l'espera del veredict, que pot suposar importants premis, entre d'altres un viatge als Jocs Olímpics d'Atenes.

mostra de teatre

La II Mostra de Teatre Infantil i Juvenil de Capdepera ja comença perfilar el seu programa. Enguany, durant el mes de juny, està prevista la posada en escena de les següents obres (calendari provisional):

- Dia 8 de juny: "Els set zeros", "En Joanet i na Joanota", "L'amor de les tres taronges" i "En Vit". S'Alzinar.

- Dia 11 de juny: "La llebre i la tortuga" i "T'he enxampat, Caputxeta". S'Auba

- Dia 14 : "Tom pit tot" i "Pere poca por". S'Auba

- Dia 17 "La botiga de les mil i una nit" i "Ombres

xinesques". S'Alzinar

Dia 18: " Estimats reis d'Orient". Alumnes de l'Escola de Teatre del Centre Jove.

Dia 25: "Romeu i Julieta". Alumnes de l'Escola de Teatre del Centre Jove

De cada obra escolar se'n faran dues representacions, una en horari escolar i l'altra a les 20,30 per als pares i públic en general. La presentació de les jornades tendrà lloc el proper dia 8, a les 20,30 hores.

El programa i cartell reproduirà els dibuixos de Clara Guiscafré i Gabriela Gili. Toni Serra obtingué, amb el seu dibuix, una menció especial .

esports judo

El Club de judo Reshinkan obtingué uns resultat molt bons en el campionat de Mallorca al·leví.

Amb tres medalles d'or, dues d'argent i cinc de bronze, el club Renshinkan es consolida com un dels clubs amb més potencial del judo mallorquí. La categoria aleví és reservada per a nins i nines que compleixen 11 i 12 anys i serveix com a preparació de la competició oficial. En aquest campionat hi participaren 65 joves esportistes en representació de la quasi totalitat de clubs federat de l'illa, els quals demostraren un

gran nivell.

Finalment, els medallistes de Reshinkan foren:

Medalles d'or: Maria del Mar Martí, Sergio Jiménez i Lluís

Galian.

Medalles d'argent: Maria Neus Sureda i Maria Neus Nicolau.

Medalles de bronze: Maria Ortega, Constanza Micheletty, Andrea Vera, Pep Giner i Alfonso Fernández.

mitja maraton

Melina Sagrera fou la primera femina en la mitja maraton de Can Picafort, amb un temps de 1h 26 minuts. En aquesta prova hi participaren també els atletes locals Enrique Peña (1h 27'), Alejandro Alzas (1h.31'), i Montse Cruz

escacs

Amb poca expectació se celebrà el I Torneig Internacional d'Escacs de Capdepera, a l'hotel Serrano. La classificació quedà així: 1r, Sergio Barrientos (Colòmbia); 2n., Iñigo Argandoña (Espanya); i 3r., Michael Richter (Alemanya). El torneig comptà amb una participació esportiva de primer ordre. Dissortadament, les partides simultànies organitzades per l'Ajuntament no gaudiren de gaire participació, entre d'altres coses a causa d'una deficient informació de l'activitat, malgrat comptar amb la participació del mestre guanyador del torneig internacional, Sergio Barrientos

ciclisme

Amb una bona participació i expectació se celebrà l'Open Illes Balears de ciclisme de muntanya, en un circuit preparat pel club local "Cames Peludes". La classificació quedà així:

Èlite 23: 1r Quique Riera, 2n Raúl Cardoso i 3r Javier Peris

Master 30: 1r Pascual Torrens, 2n José Luis Cardoso i 3r

Miquel Alzina

Juvenil: 1r E. Heisse, i 2n P. Colom

Cadets: 1r David Galmés i 2n J.Pou

Veterans: Xisco Mir i Toni Vicens

Cicloesportistes: 1r J. García i 2n G. Martí

Fèmines: 1ra Marga Fullana, 2a Apol·lònia Vives i 3ra Maria del Mar Sancho

gimnàstica

Les gimnastes locals Lluïcia Scaringi i Ester Juan han participat en el campionat de Mallorca celebrat dia 8 de maig. Ester que participà en el grup aleví B va obtenir or en salt i argent en els exercicis de terra. Per la seva banda Lluïcia va obtenir argent en barres asimètriques i bronze

als exercicis de terra, barra i salt, fent-se mereixedora del tercer lloc en la general. Enhorabona a totes dues i a la seva entrenadora Rosa Sabater

Aniversari

Dia 23 d'abril, l'Associació de Veïns Es Faralló complí el seu 25è aniversari, amb una festa en el seu local social de l'avinguda Joan Carles I. En l'acte s'homenatjà els presidents de l'entitat: Lluïcia Sirer (president de la junta fundadora), Joan Ladària, Joan Vaquer, Antoni Alcover, Miquel Alzina, i Bartomeu Pellicer. En el marc d'aquesta celebració hi actuaren la coral Sol Naixent i la coral s'Esplai de Ciutadella.

Residència

L'ajuntament de Capdepera ha facilitat al Govern de les Illes Balears un solar de la seva propietat, a sa Font de Sa Cala, perquè s'hi pugui construir la residència comarcal de la tercera edat. Es preveu que aquesta residència tenguí unes 120 places i serà gestionada per un consorci, sense que, en principi, hagi de suposar una gran càrrega econòmica per a l'Ajuntament de Capdepera. Es compta que es podrà inaugurar a l'any 2007. No són pocs els qui diuen que es trobarà excessivament desplaçada dels centres urbans més importants, cosa que a la gent major no li sol agradar gaire.

Homenatge

Dia 25 d'abril, Maria Flaquer "Creus" rebé un emocionant i merescut homenatge de part de l'agrupació de ball de bot "Castell de Capdepera", després d'haver dedicat bona part de la seva vida a ensenyar les distintes danses del nostre folklore a moltes generacions de gabellins. Després d'un breu parlament que glosà la seva persona, rebé un obsequi i un ram de flors en nom de tots els membres de l'agrupació. Amb una berenada acabà un homenatge en què, com es natural, no hi mancà del ball de bot.

Stefan Zweig parla, en una de les seves obres – Novella d'escacs–, d'un campió del món d'aquest joc de jocs, d'un campió que domina absolutament totes els secrets del tauler i de les peces que s'hi mouen. Ara bé, tan gran jugador, dotat d'una habilitat extraordinària per a controlar les infinites possibilitats i estratègies inherents a una partida d'escacs, i que resulta pràcticament invencible, s'ha quedat al marge de desenvolupar cap altra habilitat intel·lectual i és incapaç d'escriure sense faltes d'ortografia en cap llengua del món. Viu únicament i exclusivament per als escacs –i dels escacs–, i fora del joc manifesta, com diu Zweig, una “incultura enciclopèdica”.

Es tracta, no cal dir-ho, d'una obra de ficció, d'una novel·leta aparentment sense moltes pretensions. Però els grans escriptors quasi sempre, fins i tot quan sembla que no s'ho proposen, i a partir de fets d'aparença insignificant, plantegen situacions d'abast universal. La seva grandesa rau precisament en la capacitat d'eleva a nivell de categoria el que als nostres ulls no passaria d'anècdota. El Mirko Czentovic de Novel·la d'escacs és un ruc que ha assolit fama i notorietat gràcies a les seves victòries en el joc, però, conscient de les seves limitacions en qualsevol altre àmbit, es refugia en una actitud introvertida, distant i freda. Parla poc, perquè no sap de què parlar ni com fer-ho. No es vol posar en evidència. Aquesta seria la seva gran virtut, per bé que ni la discreció amb què actua aconsegueix dissimular l'arrogància que s'ha anat apoderant del seu caràcter. Se sent pràcticament invencible i això l'ha envanit.

Des que Zweig va escriure el seu relat, gairebé coincidint amb el període de temps que a mi m'ha estat donat de viure, he conegut molts de Czentovic, no de manera personal, evidentment, però sí gràcies als mitjans de comunicació. Tots en coneixem molts, i de molt pitjors que Czentovic, la proliferació dels quals caldria atribuir amb bona mesura als mateixos mitjans de comunicació. L'efecte

multiplicador de la premsa, de la ràdio i, molt especialment, de la televisió, han aconseguit que idealitzàssim personatges que han destacat en algun camp d'activitat, especialment en el món de l'esport i de l'espectacle, amb cantants, futbolistes, toreros i models al capdavant. Persones que han destacat en la seva feina, gent capaç de fer molt bé allò per què els paguen (molt generosament, per cert), esdevenen estrelles rutilants, herois inabastables, criatures meravelloses tocades per la gràcia dels déus. Els correm darrere, els encaçam perquè ens firmin un autògraf, pagam una fortuna per qualsevol fotesa que hagi passat per les seves mans i li atorgam naturalesa de fetitxe (ja sigui una pinta casposa o unes ulleres de sol sense vidres), escoltam embadalits tot quant diuen i, per què no reconèixer-ho, voldríem ser com ells, voldríem ser ells.

Distintament del que fa el personatge de Zweig, els famosos d'avui, dit així, en general, no són tan discrets. Molts d'elles parlen, i fins i tot n'hi ha que cobren per parlar. I parlen els qui tenen alguna cosa a dir, uns pocs, i els qui no són capaços d'articular una idea mínimament coherent al voltant de les coses més elementals, la majoria. Són reveladores les respostes de molts d'ells quan han d'expressar les seves preferències culturals, especialment les literàries: aquestes se solen moure entre l'absència de tot contacte amb la lletra impresa i el diari “Marca” o la

Assessorament Tècnic d'Obres

- Direcció d'Obres
- Topografia
- Aixecament de Plànols
- Decoració

Fernando Liesegang Moll - Arquitecte Tècnic

Sebastiana Mestre Brunet - Interiorista

Joan Marquès Llompart - Enginyer Tècnic d'O.P.

Cala Rajada - 07590 c/ Almirall Cervera, 22

Tel.: 971 565724 Fax: 971 818301

e-mail: tiana @ atv.es

Artà - 07570 c/ Costa i Llobera, 55

Tel/Fax 971 835049

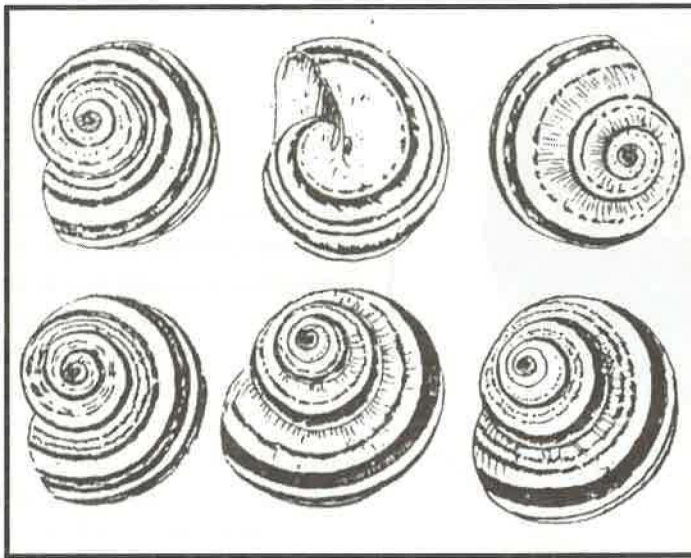

revista "Hola". Això no obstant, no són pocs els qui tenen publicades les seves memòries, en una edat en què la memòria no deu contenir molta cosa més que la primera comunió i els estudis elementals. Quasi tots se solen confessar apolítics, ja em direu. Aleshores, per què ens hauria d'interessar la seva opinió sobre res? Ni quan parlen d'allò en què se suposa que són uns experts resulten

interessants. Escoltar-los amb una mica d'atenció és enviar tot el glamour que els envolta a fer vaumes. I això no obstant, els seguim encalçant.

I els qui tenen un ofici conegut, encara rai! Aquests, amb més o manco mèrits, han fet una "carrera" professional. Un Beckham, una Rocío Jurado o un Jesulín de Ubrique han demostrat que saben fer la seva feina, tenen habilitats que els permeten destacar en els seus camps respectius d'activitat. I jo, davant aquests mèrits, em descobresc. Ben igual que davant un bon fuster o un bon mariner. El que és seu, és seu. No m'interessa la seva vida privada ni m'interessen les seves opinions, però reconec que, al marge de les meves preferències personals, fan la feina ben feta. Naturalment, els mitjans de comunicació els expremen i n'aconsegueixen "exclusives", que solen passar perquè ens mostrin ca seva o perquè malparlin del seus "ex". O perquè ens diguin quines són les seves preferències literàries, vatua l'ase! Com si n'haguéssim de fer res, de tot això.

En un altre nivell, molt més degradat, molt més brut, s'hi troben els famosos fabricats pels mateixos mitjans. Aquests constitueixen una fauna que és incapaç d'acreditar cap mèrit professional que justifiqui la seva presència en revistes, emissores de ràdios i cadenes de televisió:

pràcticament cap d'ells sap fer res de profit, ni una o amb un tassó. Són "incultures enciclopèdiques" en grau superlatiu, despropòsits socials que, per molt que intentis esquivar-los, se't fan presents fins dins la sopa i s'apoderen d'una part del teu existir. Qui és que no coneix en Pocholo Martínez Bordiu, o na Tamara, o na Carmina Ordóñez? De la seva existència pública ens n'hauríem de repartir la culpa, a parts iguals: els "famosos" mateixos, per prestar-se

a la prostitució mediàtica i a vendre la seva ignorància supina perquè els lectors i els espectadors en facin befa; els mitjans que els creen i els exploten per raons purament comercials, al marge de tota ètica professional; i nosaltres, en tant que lectors i espectadors, per fer possible l'existència d'aquests muntatges indignes o, si més no, per no denunciar-ne l'existència.

Czentovic sabia jugar a escacs, era el millor, era el campió del món i, a més, callava molt. Era arrogant però també era discret. Els famosos actuals, en canvi, i a despit dels mèrits professionals que els adoren, comparteixen amb aquell jugador d'escacs les mancances culturals i, a més, parlen sense tenir res a dir. Els veim massa, pertot, al marge de la seva activitat. Es constitueixen en paradigma social i ens converteixen a nosaltres en acòlits de la religió de la fama. La darrera que he sabut és que d'un d'aquests famosos se n'ofereix una gravació de quan dorm la sesta, com a "muntatge cultural". Ecs!

A mi, si del que es tracta és d'escoltar opinions alienes, em fan més el pes les de Noam Chomsky, per posar un exemple, que no les de la Pantoja. Francament.

Distribucions
LLEVANT

*Articles de menatge
Li feim la seva pintura, en
qualsevol color, en cinc minuts*

carrer sa Serreta, 12
07590 Cala Rajada

telèfons. 971.818.945
971.819.209

PASTISSERIA

VILA

carrer major, 49 - tel. 971-56 41 91
CAPDEPERA - MALLORCA

Agenda de la Vila

març / abril 2004

Mes de març

Naixements

Dia 2 febr. Dario Celestino Amaral Ferreira de José Manuel i Alice Maria
 Dia 17 febr. Carolina Gómez Garau de Edouard i Margarita Lourdes
 Dia 2, Saquira Raya Rodríguez, de Luís i Maria José
 Dia 9, Pere Castellano Alzina de Francisco Javier i Antònia Maria
 Dia 11, Toni Mascaró Sancho de Juan i Maria Magdalena
 Dia 12, Dune Hansen Garrido de Dennis i Mireya
 Dia 15, Simón Pérez Álvarez de Simón i Raquel
 Dia 18, Sebastián Alzamora Llabata de António i Elionor
 Dia 23, Mario Heredia Gutierrez de Juan i Montserrat
 Dia 26, Alejandro Mora Pérez de José Miguel i Milagros

Noces

Dia 12, Daniel Ferrer Marconi amb Sílvia Adrover Adrover
 Dia 20, Roberto Tomàs Conejero García amb Agripina Rocha Rodeiro
 Dia 26, Miguel Gómez Bernal amb Steffi Jonsek

Defuncions

Dia 4, Maria Ferrer Coll (1.909)
 Dia 17, Bonifacio Martínez Romeral (1.920)

Mes d'abril

Naixements

Dia 10, Aitor Cabalgante Martínez de Mario i Dolores
 Dia 15, Davinia Gómez Blazquez de Juan Luis i Montserrat
 Dia 26, Sergi Adrover Torres de Juan i Maria del Carmen
 Dia 27, Gerard Serra Pastor de Juan Bautista i Beatriz Inmaculada
 Dia 27, Marc Sosa Amores de José Luís i Isabel
 Dia 30, Sofia Nieto Foresti de Celedonio i Gabriela

Noces

Dia 16, Juan Vicens Casellas amb Àngela Sancho Pastor

Defuncions

Dia 1, Antònia Orpí Trobat (1.907)
 Dia 6, Waltrand Maria Platzer (1.946)
 Dia 9, Antònia Juan Mayol (1908)
 Dia 9, Karl Wilhelm Grimm (1.914)
 Dia 13, Joan Calafat Melis (1.905)
 Dia 21, Maria Moyà Flaquer (1.916)

ai, tomeuet!

Com canvien les persones amb el pas dels anys... millor dit, amb el pas dels mesos! A penes fa un any, els actuals dirigents autonòmics vociferaven als quatre vents que les dotacions econòmiques d'Educació i Sanitat de la nostra comunitat eren més que suficients, que no s'havia de fer tant de victivisme amb Madrid. Ara, amb el canvi de govern a l'Estat, els mateixos consellers han girat la seva estratègia 180 graus. El canvi de discurs del govern de Jaume Matas ha estat tan i tan radical que cruix per tots els costats.

Esper, pel bé de les Illes Balears, que en Zapatero no ens pagui amb la mateixa moneda que n'Aznar. Quatre anys més de sequera d'inversions estatal a les Illes seria insuportable... una altra cosa és que les obres d'infraestructures que promou en Matas siguin les més adients.

De moment, alguns talibans del PP d'aquesta terra comencen a moderar el seu llenguatge, i han passat d'exigir al nou govern coses que ells mateixos negaren abans a parlar de la necessitat de dialogar, d'arribar a acords. Tot un símptoma.

Instal·lacions

L'Agulla S.L.

Pep Terrasa

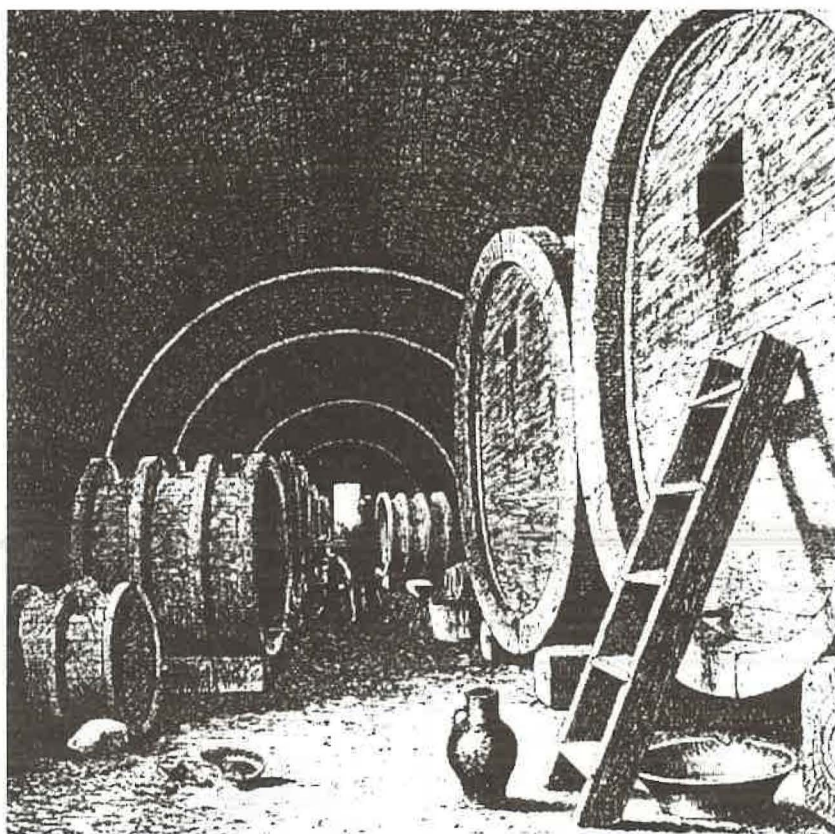
C/. Miquel Garau, 26
 07590 Cala Rajada
 Tel. 971 56 36 59
 Fax 971 56 54 61

ENTRE TEMORS I ESPERANCES

Crònica local entre dues guerres (1808-1939)

LA VINYA (XXXI)

Celler amb botes congrenyades; davant l'escala la gerra que servia de mesura. Dibuix de *Die Balearen*.

A partir de 1860 la pagesia mallorquina començà a substituir l'agricultura i la ramaderia de subsistència per una producció encaminada a la comercialització. A Capdepera aquest procés s'inicià i es desenvolupà amb uns anys de retard, aprofitant les infraestructures i les innovacions que altres pobles ja havien consolidat. La causa d'aquest comportament del pagès gabellí cal cercar-la en el fet que obtenia els recursos econòmics necessaris per fer front a les despeses mitjançant activitats no agràries, com la confecció d'obra de palma o la pesca. L'any 1861 el 25'28% de les entrades de la família gabelleira eren de procedència no agrària, mentre que a Son Servera aquests actius no agraris no arribaven al 12%. (1)

L'any 1860 un dels arbres més estesos a Mallorca

era l'ametler. Aleshores estava en expansió i ja se'l considerava una de les principals riqueses de l'illa. Aquell any dins el municipi d'Artà hi havia 3.171 ametlers, 501 a Capdepera i 2.670 a Son Servera. L'any 1870, el bessó d'ametla es venia a 12'50 ptes. cada 10,175 Kg. i se'n exportava quasi tota la producció. (2)

Un altre arbre que de cada any ocupava més terreny era el garrover. La garrova no s'exportava perquè es destinava a engrair el ramat. L'any 1860 a Artà hi havia 5.796 garrovers, a Capdepera 434 i a Son Servera, 1376.

Els cavalls, muls i ases eren els animals de càrrega que proporcionaven l'energia necessària per conrear la terra; per tant, quanta més energia s'hi destinava, més important era la producció agrària.

Casal de can Cofeta amb la portassa que donava entrada al celler i al cup.

	Artà	Capdepera	Son Servera
cavalls	172	27	65
muls	481	198	334
ases	508	191	300

Aquestes dades són prou reveladores de l'endarreriment de la nostra producció agrària, sobretot si es comparen amb Son Servera.

Un altre factor a tenir en compte per entendre aquest retard és que Capdepera era el municipi més despoblat, el que comptava amb menys braços per transformar el paisatge agrari. Aleshores teníem 1731 habitants, amb una densitat de 32'7 habitants/Km2,

mentre que a Son Servera hi havia 2.214 veïns, amb 53 habitants/Km2; a Artà eren 4634 habitants. (3)

Després de la plaga de l'oidium, que aparegué a la primavera de 1851, el progrés de la viticultura quedà entrabancat. L'any 1860, Capdepera tan sols comptava amb 10'48 ha. destinades a la vinya; la producció era de 5.962 litres. Aquell any la vinya a Mallorca ocupava 15.542 ha.

L'any 1872 la fil·loxera arribà a França, i amb poc temps destruï les vinyes del país, fet que obligà els francesos a importar vins, i apujà els preus del vi a Mallorca. Aquests preus foren elevats entre els anys 1879 i 1891, i fou la causa de la gran expansió de la viticultura mallorquina, que es produí a la segona meitat de la dècada 1870-1880, un fet que arrossegà una gran part de la pagesia gabellina, mentre que a Artà i Son Servera l'interès per la viticultura fou escàs. (4)

A Capdepera l'expansió de la vinya fou important. Els principals viticultors foren Antoni Ferrer Pellicer *Cofeta*, Antoni Domínguez Martínez, Jeroni Flaquer Melis i Pere Fiol Massanet. Conten que Antoni Ferrer tenia una premsa portàtil que anava damunt quatre rodes i durant la verema la traslladaven fins davant cada una de les cases dels petits viticultors per a que aquests poguessin obtenir el vi premsat. Jo mateix encara he vist cups a les entrades d'algunes cases particulars de Vila-roja, on els petits productors duïen el raïm sobrant per a que el trepitjassin. Els grans productors acabaven per comprar aquest vi i dins bocois el transportaven amb carros fins al port de Felanitx.

Aquest sistema de comercialitzar el vi presentava alguns problemes greus, el més important dels quals era que el sistema de producció era antiquat i poc competitiu, i afavoria la quantitat per damunt la qualitat. L'any 1876 P. Estelrich reflexionava sobre els sistemes desastrosos i poc competents utilitzats aleshores, i deia: "*En general, todos los viñedos de Mallorca nos presentan el espectáculo de confusión de castas, finas unas, bastas las otras; tempranas las primeras, tardías las segundas; de modo que al verificar la vendimia unas tienen el fruto maduro, otras verde, y las demás podrido; cada una con gusto diferente; aportando al lagar ese abigarrado conjunto*". (5)

Alguns historiadors apunten com a principal problema la comercialització, ja que consideren que el fenomen vitícola del sud-est de Mallorca hauria estat prou important si des de la ciutat no s'haguessin encarregat d'absorbir els beneficis per via de la intermediació entre l'agricultor mallorquí i el colliter francès. (6)

Un problema afegit que tenien els viticultors gabellins era el transport. En el mes de maig de 1889 el batle, Sebastià Ferrer Pellicer *Cofeta*, sol·licitava al

Director General de Duanes que: "consideràs la necessitat d'autoritzar el desembarc en aquest municipi de la piperia nacional buida mitjançant vaixells de cabotatge i amb l'autorització prèvia de la duana corresponent i que tengués en compte la necessitat d'exportar els vins de la comarca, ja que el transport per terra ocasionava despesa de tanta consideració que perjudicava greument els viticultors de la població.". (7)

Un informe de 1887 afirmava que el preu del vi havia baixat a causa de les adulteracions amb alcohol alemany i per l'ús d'unes varietats de raïm poc adequades. Els nostres viticultors s'interessaren, doncs, per l'exportació per via marítima dels vins locals quan ja s'havia entrat en una progressiva pèrdua de beneficis. L'any 1881 Antoni Ferrer Cofeta va vendre 6.692 litres de vi a 0'11 pta/litre a una empresa felanitxera; era el mateix preu que deu anys abans tenia el vi de menor qualitat destinat a aiguardent. El vi de

Sr. Sr. Antonio Ferrer Cofeta ----- *Debe*

Por un cubel de cubida de Hacienda Triada

<i>cuartines a 9' 2' mrs</i> -----	<i>2970</i>
<i>Por 9 Tomillos a 1' 3' mrs</i> -----	<i>12 "</i>
<i>Por dos transportes para los operarios</i> -----	<i>13 "</i>
	<i>2995 1/2</i>
<i>Suma</i> -----	
<i>Recibido</i> -----	<i>2000</i>
<i>Resta</i> -----	<i>995 1/2</i>

Recibido en Belanyá a 19 de Julio 1881

El Depositario
Juan V. B. B.

vinyes sobre peu americà, resistent als atacs de la fil·loxera. Per facilitar la recuperació del mercat, el govern francès decretà lleis proteccionistes que paralitzaren l'exportació dels nostres vins. Aquestes mesures provocaren una gran convulsió als pobles viticultors mallorquins que, de seguida, es dirigiren al govern de la nació demanant ajuda i col·laboració per trobar nous mercats, així com una reducció dels impostos i la desgravació de les begudes alcohòliques.

Com diu Francesc Grimalt: "Tradicionalment s'ha culpats la fil·loxera de la crisi vitícola, però el caràcter especulatiu del nostre comerç, un sistema de producció antiquat i poc competitiu, i uns brous de baixa qualitat en foren les causes més importants". (9)

La plaga de la fil·loxera, un insecte hemípter, succionador i semialat, que s'alimenta de la saba del cep fins a causar-li la mort, procedia dels EUA. El primer focus a Europa va ser

millor qualitat era el que s'exportava; procedia del centre de l'illa, de la comarca de Binissalem. El seu preu era de 0'16 pta/litre. Quasi tots els vins de la comarca de Manacor els convertien en aiguardent. (8)

L'any 1891 França ja havia tornat a plantar les seves

França, i més tard es desplaçà per tot el continent. A Mallorca es localitzà per primera vegada a Lluçmajor a finals de 1891. Durant l'any següent s'estengué ràpidament per la major part de l'illa. El 15 d'agost de 1892 l'Ajuntament recollí unes mostres d'arrels de cep proce-

dents d'una vinya situada a es Vidrier, de la torre de Canyamel; aquestes arrels s'enviaren al govern de la província per a que fossin examinades per l'enginyer agrònom, qui dictaminà que estaven completament fil·loxerades. (10)

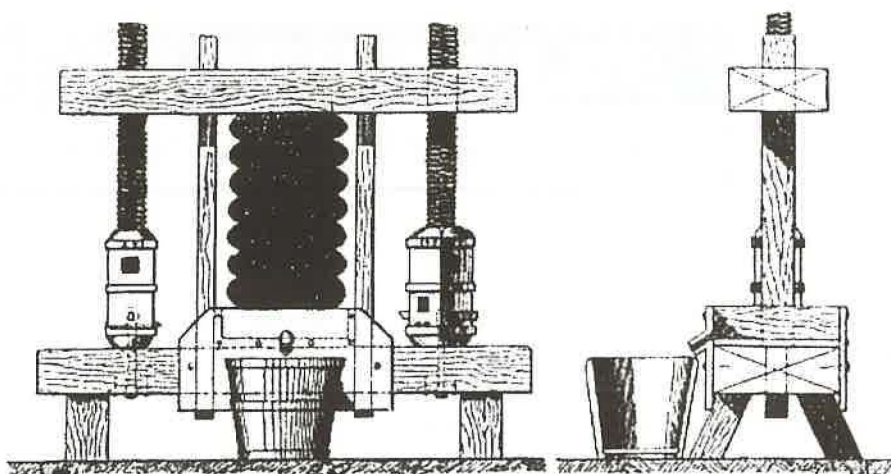
El juliol de 1893 l'Ajuntament de Felanitx es dirigí al de Capdepera suplicant la seva adhesió a l'exposició que enviarien a les Corts donant compte de la imminent ruïna que amenaçava totes les poblacions vinícoles, entre les quals s'hi trobava el nostre poble. Es recolliren signatures que donaven suport a la sol·licitud d'ajuda i col·laboració del govern de la nació. (11)

Dues setmanes més tard, Antoni Ferrer Pellicer i Antoni Domínguez Martínez presentaven la dimissió com a representants del gremi de viticultors. Els substituïren Jeroni Flaquer i Pere Fiol. Aquells anys Antoni Domínguez havia començat la construcció d'una fàbrica per obtenir alcohol a partir del vi; estava situada vora la sinya de na Gambusina, que era propietat d'Antoni Ferrer. L'edifici no s'acabà, no sabem si a causa de la crisi del mercat vinícola o de l'enfonsament econòmic d'Antoni Domínguez, motivat -segons referències orals- per la seva afició al joc. (12)

La plaga de la fil·loxera no acabà amb les nostres vinyes. En el mes de setembre de 1893 el governador civil comunicava al nostre batle que havia estat denunciada una fàbrica d'alcohol situada al centre de la població perquè vessava els residus i líquids sobrants a una bassa situada a l'aire lliure i que era insuficient, per la qual cosa la brutor s'escampava per la via pública. (13)

Entre els anys 1889-1894 el preu del vi a Capdepera es va mantenir estabilitzat a 0'10 pta./litre; el vinagre fet de vi passà de 0'08 a 0'07 pta./litre. El consum de vi fou de 100.000 litres durant l'any 1892, una quantitat que contrasta amb la producció i consum locals de l'any 1860, que va ser de 5.962 litres, dades prou significatives, aquestes, ja que manifesten uns profunds canvis en la dieta i una millora del nivell de vida dels gabellins. (14)

Amb la pèrdua del mercat francès gràcies a la recuperació de les seves vinyes i del mercat centreamericà a causa de la guerra que manteníem amb Cuba, feren que s'acabassin les exportacions del vi mallorquí. Dins aquest procés d'estancament sorprèn que l'any 1895

Dibuix de Die Balearen.

Antoni Vaquer Moll de s'Heretat inaugurà una fàbrica d'aiguardent amb una caldera de 800 litres, una maquinària amb pretensions, ja que les calderes de les fàbriques de Felanitx eren de 600 litres. (15)

L'any 1902 Antoni Caldentey Sancho posà una fàbrica d'anissat amb una caldera de 19 litres. (16) A partir del vi es feien tres classes d'aiguardent: l'alcohol, esperit del vi, de 36 graus; l'aiguardent, de 19 graus; i l'anissat, també de 19 graus, que contenia 814 grams d'anís per cada 20'28 litres d'aiguardent. Aquest anissat gaudia de qualitat i bona fama, ja que se'l coneixia a Espanya i a l'estranger (17).

JOSEP TERRASSA

Notes

1. Alzina Mestre, Jaume. *Població, terra i propietat*, Aj. d'Artà, pàg. 61.
2. Arxiduc Lluís Salvador. *Die Balearen*. Tom III, pàgs 192, 215 i 254.
3. *Ibid.* 1, pàg. 172 i 125.
4. *Ibid.* 1, pàg. 79.
5. Grimalt, Francesc. *El vi a Mallorca*. Col·lecció Menjavers. Ed. Documenta Balear, Palma 1997, pàg. 18.
6. Móra i Ferragut, Gerard. *Els orígens del capitalisme a Mallorca (1776-1895)*. Ed. Curriel. Barcelona 1995, pàg. 164.
7. Acta municipal, de 22-05-1889. Arxiu Municipal de Capdepera (AMC).
8. Toli Bidwell, Charles. *Les illes Balears*. Lleonard Muntaner editor. Palma 1997, pag 74.
9. *Ibid.* 5
10. Acta municipal 4-9-1897. A.M.C.
11. *Ibid.* 8-7-1893
12. *Ibid.* 23-7-1893
13. *Ibid.* 17-9-1893
14. *Ibid.* 21-5-1893, 8-1-1893 i 17-5-1889
15. Llibre de contribucions municipals. Any 1895.
16. *Ibid.* 1902.
17. Arxiduc Lluís Salvador. *Die Balearen* Tom III, pag 260.

PLENS D'HISTÒRIES

Crònica extraordinària de dia 16 d'abril de 2004

Ple extraordinari, molt extraordinari. Ho va ser l'hora: a les sis de l'horabaixa; ho va ser l'assistència de públic: mitja entrada; ho va ser l'únic punt de l'ordre del dia: pressuposts municipals del 2004; i ho va ser l'expectació creada: l'equip de govern es va arriscar a durlos a ple sense tenir una majoria assegurada. Tots aquests ingredients podien fer entreveure que seria un ple entretengut i amb una bona dosi de suspens fins al l'hora de la votació. I així va ser, aquesta vegada no em va decebre, el resultat va fer honor a l'expectació creada.

En Pep Serra va començar la intervenció llegint un text que no se'l creia ni ell. Encara no te prou experiència ni rodatge per poder dir tants el que diu sense empegueir-se, però fent un gran esforç va llegir el text que resumint deia: que l'equip de govern hi havia posat poca imaginació, que enganyaven l'electorart, que davallaven les inversions, que havien mostrat molt poc interès en la piscina, en la sala multiusos i en la deixalleria i que mancaven inversions en promoció turística. Aquest text llegit per un partit que no hagués governat durant la legislatura anterior podria sonar fins i tot bé; però llegit per una coalició, UCAP-UM, que ho ha fet durant els darrers vuit anys, tals paraules sonaven a presa de pèl ja que els pressuposts que se presentaven en aquest plenari eren quasi idèntics dels que ells varen fer l'any passat i que, evidentment, varen aprovar. En Pep va servir les rèpliques en safata a l'equip de govern i inclús als partits de l'oposició que no han governat amb ells. Ja varen avançar que els seus tres vots serien contraris a aquests pressuposts. Jo vaig veure que no canviarien de parer.

M a g r e intervenció de Fernando Peñalver, qui sense donar massa pistes de quin seria el sentit dels seus vots va acusar els governants de manca d'il·lusió i que amb un any de legislatura no havien demostrat tenir massa ganes de fer coses ni de consensuar els temes més demandats per l'oposició d'esquerres. Després de la intervenció del portaveu del PSOE ja vaig intuir que els pressuposts es podien aprovar.

Però encara havíem d'esperar les rèpliques i contrarèpliques.

En Mateu Garau del PSM, tampoc em va decebre. Una intervenció molt preparada, en què va fer un repàs a la història d'aquests pressuposts, recordant a l'equip de govern les oportunitats que havien tengut per introduir i modificar les peticions de l'oposició. En Mateu va apel·lar al sentit comú i la lògica i va demanar un exercici de responsabilitat política a l'equip de govern anterior, UCAP-UM-PSOE, perquè amb els seus vots o abstencions, fos possible l'aprovació dels comptes. El raonament d'en Mateu fou que els pressuposts eren quasi idèntics als de l'any passat i que, per coherència, ara no hi podien votar en contra només per fer la punyeta al PP-Es Grup. Que aquestes tírries que ratllen el terreny personal les acabava patint el poble sense tenir-ne cap culpa. També va voler recordar als de l'equip de govern que estan en minoria i que els convé no actuar segons de quines maneres, que val més asseure's i parlar. En Mateu va dir que per coherència votaria en contra.

A Maria Orts, d'EU, com que sempre és la darrera a intervenir, ja li queden poques coses a afegir. No obstant, va estar totalment d'acord en tot l'exposat per en Mateu i es va lamentar de la manca d'inversions, va fer tot un seguit de peticions que volia que s'haguessin introduït en els pressuposts amb un compromís explícit de l'equip de govern en la seva realització. Com que el Batle ja havia dit que no volia saber res de compromisos per escrit, na Maria també va avançar que votaria en contra, ja que no se li acceptava

el seu document de mínims. Aquesta vegada no va fer exaltar en Toni Muntaner. Na Maria també hi perd el temps, preparant el

plenari. Molt bé.

Després de totes les intervencions ningú podia assegurar que la història d'aquest ple acabaria feliçment per a l'equip de govern. La seva aprovació no estava

assegurada, encara que es notava dins l'ambient que hi havia una espècie de compromís no pactat entre els tres partits d'esquerres a fi que els pressuposts sortissin endavant. Fins al moment el PSOE, PSM i EU-EV havien intentat pressionar-se els uns als altres per tal que algun d'ells optàs per l'abstenció, ja que col·lapsar l'ajuntament o arribar a mocions de confiança o de censura no entrava dins l'agenda de cap dels tres.

Encara mancava el torn de rèplica, que l'equip de govern devia esperar amb moltíssimes ganes. Pep Serra els havia deixat la feina mig feta. Va començar el batle, agraint la bona disposició i les propostes dels tres partits d'esquerres. Crec que ho deia sincerament, però s'ha de tenir en compte que l'única possibilitat d'aprovació dels pressuposts venia per aquest costat i no es podia arriscar a criticar-los massa. Pel que fa a UCAP, els va retreure que no havien fet cap proposta, que tans sols varen insinuar que aportarien els seus vots a canvi d'una cadira. Això sonava a escàndol, a una autèntica vergonya, si és vera que l'únic que els interessa, als senyors d'UCAP-UM, és la poltrona. No pensava que la seva ambició pogués arribar tan lluny. Hi va haver una sèrie de qüestions interessants que varen sortir en el debat i que varen fer molt de mal a UCAP-UM. Sobre el Pla Mirall pareix esser que hi ha algun pagament pendent d'unes obres que es varen fer al carrer d'un dels anteriors regidors d'UCAP que no estaven en el projecte ni en el pressupost. Un altre escàndol de l'anterior equip?

En Tomi Muntaner ja no podia més: o parlava o rebentava. I amb aquell to mitíner que li és tan característic va criticar amb duresa la despesa de 500 milions de les antigues pessetes del remanent per a equilibrar les greus errades de càlcul de l'anterior pressupost, deixant les arques municipals gairebé a zero. Els va culpar del que ell va anomenar desastrosa situació de l'economia municipal.

Arribava l'hora de la veritat i calia que algun partit fes un seriós exercici de responsabilitat. Els d'UCAP-UM ja havien demostrat sobradament que no serien ells els qui fessin aquest exercici. Només calia veure quin dels tres partits d'esquerres torçaria el braç. La lògica feia pensar que havia de ser el PSOE i, efectivament, així va ser. En Fernando va demanar la paraula i apel·lant a la responsabilitat va dir que s'abstindrien, facilitant d'aquesta manera l'aprovació dels pressuposts. La votació va quedar de la següent manera: 6 vots a favor (PP-Es Grup), 5 en contra (UCAP-UM, PSM, EU-EV) i dues abstencions (PSOE). Es va aixecar la sessió amb l'alegria de tots els partits, manco UCAP-UM, i supòs que amb la lliçó ben apresada per part del PP-Es Grup de cara als pròxims pressuposts. Aquests, ben segur, encara els hauran d'afrontar en minoria.

Batec

No ho entenc. No ho acab d'entendre...
Sóc pare d'un al·lot jove que, com la majoria de la seva edat, es reuneix de tant en tant amb la seva colla i passen el temps a qualsevol plaça, entrada o racó del poble fent la xerrada, hores i hores. Sóc conscient de la necessitat d'aquests joves de relacionar-se entre ells, de trobar-se, de sentir-se grup. Nosaltres passarem una etapa parescuda, anàvem en "pandilla", alguna de les quals s'ha mantingut al llarg dels anys, amb el mateix esperit.

Res a dir d'aquest fet. El que no acab d'entendre és que després de cada reunió al carrer, plaça o indret, aquests quedin fets una soll. No ho entenc. A ca nostra, des de petits, hem intentat ficar-los en el cap el concepte de responsabilitat vers els béns públics, la necessitat de no embrutar, de tenir cura del mobiliari urbà, de mantenir unes normes bàsiques de civisme. A l'escola em consta que es treballen aquests aspectes, tant o més que a casa. I no vull deixar de pensar que a casa dels altres se'ls educa amb un mínim de cultura cívica. Qui més qui manco ha participat en jornades de neteja o ha rebut explicacions de la importància de mantenir net el medi ambient. No crec que hi hagi manca d'informació (de fet, si parles amb ells, d'un en un, et diran que els molesta la brutícia), o de sensibilitat (quan parles dels problemes del poble, sempre surt el tema de la brutor de les vies públiques, de forma recurrent).

Així i tot, cada dematí es pot veure ben bé on s'han reunit els nostres joves, una bona escampadissa de llaunes, papers, plàstics i deixalles, delaten on són els llocs de reunió.

Potser, les noves generacions s'adaptin millor que nosaltres a conviure amb els fems i el que estan fent és inhibir-se i acostumar-se a la seva presència. O pot ser també els molesta la brutor... però la brutor dels altres.

Tres i no res

PLENS D'HISTÒRIES

Crònica ordinària de dia 12 d'abril de 2004

Ple ordinari, avorrit com sempre, amb dos punts sense massa importància, prèviament consensuats i aprovats, i les esperades i ansiades tandes de precís i preguntes. Decebedor el resultat final d'aquesta part de control que els assistents esperen per animar-se una mica amb les maniobres dels distints partits polítics. Les del principal partit de l'oposició, UCAP-UM, de vergonya aliena. En Pep encara no ha collit rodatge, i jo dubt molt que n'arribi a collir, acaba la seva intervenció i els assistents a punt de la depressió més absoluta. Poca soltura, poca ànima, poca energia i poc de tot. Res de res. Això sí, molt preocupats, amb raó, perquè un esport que es va rodar durant alguns dies al poliesportiu municipal no ha tingut cap conseqüència econòmica ni promocional per al nostre municipi. Val més ser optimistes i esperem que la marca que ha fet l'esport, com a mostra d'agraïment, vestirà tots els equips esportius del poble. Malament la Sala per no haver demanat res a canvi a una multinacional a la qual, ben segur, no li manquen els diners. També preocupats perquè la pista esportiva asfaltada, al costat de l'institut, no té un guarda permanent. Mai hi ha hagut guardes en aquestes instal·lacions, i el seu partit ho sap molt bé. Continuen insistint en el fullet "Què fer" que l'anterior consistori editava i que els peperos-gruperos han eliminat. Sincerament, pens que el poble no ha notat a faltar aquest fullet, però bé, era una manera de tenir entretenguda la periodista municipal, que de moment sembla estar desapareguda. Sort que en Pep no té molta corda i acaba aviat. Res més a ressenyar de la seva intervenció, tristor, molta tristor.

L'absència de Fernando Peñalver, portaveu del PSOE, va fer que fos en Climent Alzina l'encarregat de formular les peticions del seu partit. Més lleuger, àgil i enèrgic que el seu company, en Climent es va interessar una vegada més pels problemes d'Aumasa, que segons va explicar el batle pareix ésser que duen camí de solucionar-se, hi ha hagut canvis dins l'empresa que semblen que la poden anar redreçant; a veure si en sortim d'una punyetera vegada i podem comptar amb un servei de bussos digne.

Com anterior regidor responsable del Castell, es veu que el tema el preocupa i va fer una sèrie de preguntes relatives als empleats i al projecte que ell va deixar mig engirgolat: el centre d'interpretació de la Casa del Governador. Les respostes, una mica ambigües i evasives a ambdues preguntes. No es va aclarir res. També va demanar sobre la pista de motos de quatre rodes que s'ha fet a l'entrada de Cala Rajada, obtenint una resposta més clara per part del batle, qui quasi va assegurar que no aconseguiria el permís ja que les NNSS no ho permeten. Estigueu tranquils els veïns. Va acabar demanant les darreres novetats sobre el port esportiu; sembla que la direcció del Club Nàutic, veient el rebuig de totes les forces polítiques i de la Confraria de Pescadors, aparcarà una altra vegada el projecte, esperant, supòs, vents més favorables.

Jo si fos del POSE em plantejaria seriosament el canvi de portaveu; sense ser una passada, en Climent funciona millor, molt millor.

Fins a setze preguntes va fer el portaveu del PSM, Mateu Garau. La notícia apareguda als diaris de Palma sobre una banda de neonazis va fer que començàs la seva intervenció demanant explicacions sobre el succés i va recordar que ja havia parlat d'aquest problema amb el regidor de policia. En Toni Mir va donar les explicacions sobre l'operatiu desplegat per la Guàrdia Civil i es va congratular de tenir sota control aquests elements perillosos. Esperem que així sia i que la

cosa no passi d'aquí. Sobre la residència de persones majors, es va informar que s'està pendent d'un projecte del Govern Balear, el qual es faria càrrec de la construcció i a l'Ajuntament no li costaria ni un euro; si ho aconseguïem els haurem de donar l'enhorabona. Després va fer un seguit de preguntes que gairebé fa cada plenari. Sobre el sender de les Pites: aturat al ministeri; el plec de neteja viària: interminable; il·luminació rotundes: les culpes del Consell. En Toni Mir va informar sobre la intenció de posar l'embarcació de pesca "Hispaniola", a la d'es Quatre Cantons, per decorar una mica el rotlo: ho hurem de veure per saber com queda, no està clar, gens clar; el famós llistat d'empreses que fan feines per a l'Ajuntament: deu ser uns dels secrets més ben guardats de la Sala; camp de golf de Son Jaumell: sense cap notícia; plica per atorgar el manteniment de les zones ajardinades: s'està estudiant; obres de ca ses monges: no els quedarà més remei, sinó caurà; la indescriptible pàgina Web de Capdepera: hi ha intencions de millorar-la i actualitzar-la; la ràdio, què feim amb ella: no ho tenen massa clar, potser la periodista hi perdi una mica de temps; la retirada dels pins caiguts: la Conselleria de Medi Ambient està fent feina per aclarir si començarà algun dia a fer-hi feina. En Mateu va tornar a insistir una vegada més sobre la conveniència de desarmar la policia en els serveis on tinguin contacte amb els nins o en el de les festes; en Toni Mir va dir que la proposta li pareixia bé i que s'ho estudiarien; de fet, a l'hora d'escriure aquesta crònica ja s'ho han estudiat i han dit que de moment no és possible. El PSM haurà de continuar esperant i recordant de tant en tant aquesta qüestió. La intervenció d'en Mateu va ser més dinàmica i preparada que la dels seus companys que el precediren, no obstant l'ambient continuava essent poc atractiu i avorrit. Hem d'aclarir que fins en aquest moment, en Toni Muntaner no havia intervengut, i això es nota molt, les seves pujades de to solen ésser molt divertides.

Escollint alguns plenaries per la ràdio durant la legislatura passada vaig poder descobrir que en Toni Muntaner, durant les seves intervencions, posava molt nervios al batle Pascual, fins al punt de tenir enfrontaments que feien empegueir. Però ara els trumfos s'han girat i na Maria Orts, supòs que sense premeditació, fa saltar en Muntaner gairebé a cada plenari. He de confessar que és el més divertit de tota la nit. Na Maria, tota innocent ella, li va demanar pel llistat d'expedients d'infraccions urbanístiques. En Toni va agafar el micròfon, perquè encara el sentissin millor, i amb aquell to de veu característic de quan està empenyat li va dir que s'abusava del tema i que no havia tengut temps de fer-lo, va continuar despotricant fins que el batle, amb molt de seny, li va llevar el micròfon de davant i molt diplomàticament el va fer callar. Molt bé Maria.

Apart del xou d'en Muntaner, na Maria es va preocupar per la desbandada dins la comissió de festes; sembla que les coses no van massa bé i alguns dels antics integrants no es troben còmodes dins la comissió i l'han abandonada. També va protestar per l'excessiva ocupació de la via pública en algun tram del passeig marítim; i quasi com cada plenari va demanar per què encara no s'han començat a construir les vivendes de protecció oficial.

A tots els plantejaments: contestacions ambigües, imprecises i amb poca convicció. Tot plegat ens fa la impressió que l'actual equip de govern tampoc es cull les coses seriosament. Per tenir el sou que tenen, semblen uns simples "aficionadillos". Els més joves i teòricament més inexperts ens en donen amb cullereta.

CBF

DE COSTAT

i

DE PERFIL

**JOSEP
SERRA
BONNIN**

-Què et motivà a dedicar-te a la política

-Fer feina pel meu poble, aquest és el motiu principal. Quan vingueren a demanar-me per encapçalar una llista electoral, des del principi vaig pensar que si em presentava era per fer feina pel poble, únicament i exclusiva, per poder dur endavant idees per a col·laborar al desenvolupament del poble.

-Quina ha estat la sorpresa més positiva amb què t'has trobat a l'Ajuntament ?

-No n'hi ha hagut cap, de sorpresa positiva. Uns quants mesos abans de les eleccions tenguérem contactes amb els regidors del nostre grup per a conèixer el funcionament de l'Ajuntament. Després no ho hem pogut posar en pràctica perquè no vàrem guanyar les eleccions. Si de cas destacaria la coneixença que fas de persones que si no estàs en política no tens ocasió de tractar.

-I el que menys t'ha agradat ?

-Del que duc vist a l'Ajuntament és la hipocresia d'aquella gent que et diu una cosa i després en fa una altra per tal de poder comandar.

-L'experiència d'aquest poc temps a la Sala, com la definiries?

-Un polític, per poder desenrotllar el seu programa, ha de comandar, si n pot fer molt poc, i aquí, encara que l'oposició estigui en majoria, compta molt poc, únicament en coses puntuals com és ara el tema dels sous i l'aprovació del pressupost. Baldament les bones paraules de l'equip de govern, l'oposició no pinta res, al contrari, de vegades sabem què passa per la premsa, per exemple el plec de condicions de la nateja viària el conegueren abans les associacions de veïns que els grups de l'oposició, i no crec que aquestes situacions s'ajustin al que hauria d'ésser.

-Com es veu el poble des del balcó de la Sala?

-Nosaltres, el poble no el veim des del balcó perquè no comandam; estant a l'oposició el veim des del nivell del carrer. Trobam que moltes decisions que s'han pres no s'ajusten a la realitat del carrer.

-Al final del mandat, què és el que més t'agradaria haver conseguit ?

-Aconseguir coses és molt difícil estant a l'oposició, hi hauria d'haver un gir de 180 graus, cosa que no crec que es produeixi. Una de les coses que m'agradaria aconseguir és que s'acabassin les obres començades per l'anterior equip de govern, principalment la piscina, que l'actual equip no sembla tenir gaire intencions d'acabar; si es vol un Centre d'Alt Rendiment es pot deixar perdre per no tenir la piscina i seria una llàstima que aquest projecte, que compta amb una subvenció de més de 70.000 euros, s'arribi a perdre, a més s'haurà d'indemnitzar el constructor. Estaria molt content de veure-la acabada abans de finalitzar el mandat.

-Manifestar-se a Son Servera surt gratis, fer-ho a Costix molt car. A què atribuïu aquesta diferència de preu?

-Bona pregunta, m'agrada. A Son Servera no es posaren multes perquè els qui feien el renou eren del mateix partit del Delegat del Govern i a Costix és tot al contrari, els qui feien el renou no eren del Govern i els multaren.

Trobada organitzat per la Sol Naixent

Un col·laborador, i amic, de Cap Vermell, ens ha fet arribar aquestes fotografies de la Trobada de Gent Gran, organitzada per l'Associació "Sol Naixent de Cala Rajada", al poliesportiu, el passat mes d'abril. A l'esmentat "Festival" hi foren convidades diverses associacions de la Comarca del Llevant (ens contaren que estranyament no hi fou convidada la de Capdepera) i, a més de tables gimnàstiques, una "performance" teatral i altres herbes, els participants gaudiren d'un bon berenar. Les autoritats locals amb el batle Joan Ferrer al capdavant hi foren presents.

L'animació i la bulla sempre acompanyen qualsevol activitat dels nostres "marxosos" vells.

COLMADO
CA'N OLIVER

che que bo !!!

Amalia García

Nova secció de fruites i verdures

Ca vostra !

e-mail: can_oliver@hotmail.com

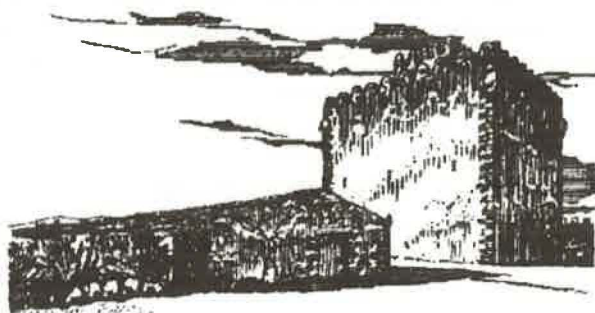
canoliver@carne.e.telefonica.net

canoliver@canoliver.e.telefonica.net

carrer Hernán Cortés, 16, 07590 Cala Rajada
comandes

Telèfon i fax 971 565 329 - mòbil 636 01 01 18

**Horari d'estiu
(de maig a agost)
De 8,30 a 13,30 i de 17 a 21 h..**

Restaurant
Porxada de Sa Torre

Torre de Canyamel S. XIII

Carretera de Artà a Canyamel, km5

Tel: 971 841310

porxada@futurnet.es

MOCIÓ CONJUNTA EU-PSM

Maria Orts Rodríguez, regidora d'Esquerra Unida – Els Verds, i Mateu Garau Flaquer, regidor del PSM – Entesa Nacionalista presenten al Ple de l'Ajuntament de Capdepera la següent:

MOCIÓ relativa a: Al compliment de la normativa laboral per part de les empreses que facturin a l'Ajuntament, així com per afavorir mesures que disminueixin la precarietat laboral.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

A tota estratègia per fer front als processos d'exclusió social, l'actuació de les Administracions públiques és fonamental, no només en l'àmbit de les polítiques socials i ocupacionals, sinó que, també cal tenir en compte d'altres com la contractació pública.

L'Ajuntament de Capdepera contacta amb moltes d'empreses per prestar serveis (enllumenats, grua, neteja viària, recollida de residus, explotació de les platjes, empreses de neteja, escola d'estiu, escoletes, empreses de jardineria, obres públiques, redacció de projectes...)

Des de les nostres formacions polítiques pensam que a l'hora de contractar a una empresa, l'Ajuntament ha de tenir en compte, a part de l'oferta econòmica o la qualificació, si l'empresa compleix o no amb la normativa laboral vigent i quin grau d'implicació té en fer-la complir (Llei de prevenció de riscos laborals, Llei de conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores, Llei de llibertat sindical...). Des de l'Administració local també s'ha de lluitar per acabar amb les condicions de precarietat laboral existents avui en dia, amb especial incidència a les Illes Balears.

Aquesta precarietat laboral és un dels motius que influeixen directament en l'elevat nivell d'accidents laborals que es dona, sobretot a Balears. S'hauria de contractar, preferentment, a aquelles empreses que tenen especial esment en complir la normativa laboral i puntuar als plecs de condicions a aquelles que donin estabilitat a la feina (contractes fixos), lluitin contra la precarietat laboral o facin una tasca de reinserció social.

DEMANEN:

-Que dins dels criteris de ponderació dels tots els plecs de condicions, s'inclogui una puntuació equivalent al 10% del total a les Empreses d'Economia Social que es presentin a la subasta.

- Que es punti amb un altre 10% a l'empresa que tenguí major percentatge de contractació fixa.

- Que les empreses que facturin o facin feina per a l'Ajuntament, compleixin, correctament amb la normativa laboral vigent, sobretot en allò que fa referència als següents punts: Llei de prevenció de riscos laborals, aplicació correcta del conveni col·lectiu que li sigui d'aplicació, Llei de conciliació de la vida familiar i laboral dels treballadors, Llei de llibertat sindical, altes a la Seguretat Social, formalització i entrega de documents (contracte, nòmines...).

Capdepera, dia 6 de maig de 2004.

SR. BATLE DE L'AJUNTAMENT DE CAPDEPERA.

Mateu Garau Flaquer

Maria Orts Rodríguez

**CAP VERMELL PROPOSA
I
L'AJUNTAMENT DISPOSA**

Com no pot ser d'altra manera, ens sumam a les enhorabones i felicitacions per l'èxit de la Fira Medieval que tan sols en cinc edicions ha agafat una empena considerable.

Amb l'ànim de millorar-la, si això és possible, i fixant-nos en ocurrències vistes a altres pobles, passam a proposar que la fira sigui una jornada de portes obertes cara als visitants de fora poble i els mostrem tot allò que sabem fer, per exemple exposant els tallers d'adults amb les seves mostres de restauració de mobles, ceràmica, pintura, randes i demés habilitats de tota casta; fent que les agrupacions de ball de bot actuïn, que la Banda de Música amenitzi el Mercat, que les nostres corals cantin i que els artistes locals oferesquin els seu repertori a la concurrència.

Proposam un concurs per veure qui engalana amb més gust i originalitat la façana, premi que d'haver-se celebrat, aquest any, se l'hauria endut una casa de la Costa d'en Capet, la d'en Miquel Bessó, per la felicitat d'ocurrència de fer els escuts amb obra de pauma, res més definitori del caràcter gabelí.

El sitger

Joan Rai

Per segona vegada he posat mà al calaix de la tia Emília i he agafat el primer que m'ha vingut a mà : un vestit de batejar. Es un vestit blanc de mussolina fina i transparent , ple de randes i brodats pels llargs faldons. Un poc musti i engroguit pels anys que ha estat encaixonat, però que es nota que havia estat una peça bona, per a gent adinerada.

Del calaix de l'oncle Higinio n'he agafat un grapat de folis per una grapa. Són folis en blanc; solament un, el primer, té escrites unes paraules : «Son pare ja ho era, sitger. De tota la vida.»

Aquestes paraules i el vestit de batejar és tot el que tinc per bastir una història. Ben poca cosa. I, tanmateix, no puc defugir del compromís que vaig imposar-me a mi mateix, de servir-me de dues peces elegides a l'atzar per escriure un relat curt.

Sí, son pare ja ho era sitger. De tota la vida. I republicà . De tota la vida, també. I anticlerical. De tota la vida? No, això vingué després.

I ell, en Martí, hi va néixer, a la sitja. Dins l'ampla barraca.

Sa mare el tingué abans de temps. Si fou setmesó o vingué als vuit mesos, no ho sabrem mai, ni tampoc ho cercarem. Per què? Els pares tampoc ho sabien. Quan va néixer el nen just feia sis mesos que eren casats. El pare no s'ho explicava. Ni tampoc s'ho volia explicar. Fou un casament precipitat. Un dels negocis no gaire clars del senyor rector. Però callava. Ell hi va estar d'acord, amb aquella proposta que li va fer el rector. Si no hagués acceptat aquella boda, com hagués trobat una al·lota com na Maria,ell, un sitger, sempre brut de carbó?

Encara no l'esperaven, al fill, i una nit, de sobte, na Maria sentí un dolor molt fort, va rompre aigües i, de cop, va néixer l'infant.

El marit, del trasbals, es quedà sense saber què fer. Es tornà blanc com la calç i es desmaià.

El nin, en Martinet, es foté a plorar, sa mare quan sentí els plors es revestí de coratge i l'agafà. Ella sola nuà el cordó umbilical i el va tallar. Quan el marit recobrà els sentits gairebé ja estava tot enllestit . Ni metge ni comare. Ells s'ho amanyagaren tot.

Son pare fou més sitger que mai.

Als vuit dies pujaren al poble. La mare asseguda sobre l'ase . L'infant dins les beaces. El pare a peu , conduint la bèstia pels llocs menys perillosos. Tots dos

més contents que en Xeta i en Martinet més sa que un gra d'all.

El pare es presentà al jutjat per enregistrar l'infant. Vull posar-li el nom de Martí, era el nom del meu pare.

El secretari del jutge, malcarat i malpensat, digué que no, que sense una certificació del metge o de la comare no podia enregistrar-lo.

La comare, una dona petita, grassa com una bolla de seu, li digué també que no, que com que ella no havia assistit al part, no podia certificar res: Jo no sé si es vostre o l'heu robat.

Idò feis-vos sa punyeta tots, digué el pare, qui ha embolicat la troca que la desemboliqui.

I se'n tornaren a la sitja i en Martinet no quedà inscrit a registre.

El rector, don Melcion, en assabentar-se del naixement i que ja feia una mesada, crida l'escolà, mestre Biel, perquè l'acompanyàs a la sitja amb el carretó de molles. No vull un heretge a la meva parroquia.

Arribaren a la sitja. Aquest infant s'ha de batejar. El baptisme és el primer sagrament de l'església , amb el qual es comunica la gràcia i el caràcter de cristià. D'aquest infant en podríeu tenir un denou i, com un moret, aniria capdret a l'infern.

No passi ànsia, don Melcion, a l'infern no el voldran, no veu que no té certificat de la comare.

Com t'atreveixes a ironitzar amb una cosa tan sagrada? Déu podria castigar-te.

Tranquil, senyor rector. Déu és amic meu, compartim cada dia taula i foganya i la pau d'aquest comellar.

Heretge! Que no ets més que un heretge! Aquest nin s'ha de batejar.

Quan sigui gran ja ho farà si ell vol.

Res de quan sigui gran! Ara, ara mateix. Portam la butilla amb aigua .

Aquí?

Sí, aquí i ara. Jo sé que a l'església no l'hi duràs i

...

No, don Melcion, sóc jo el pare del nin i ...

Discutiren fort. El rector emprà tots els seus arguments per tal de salvar l'animeta d'en Martinet i tot l'enginy per reduir la tossuderia del sitger.

Al final quedaren en taules, i deixaren la discussió per un altre dia.

La mare, amb l'infant en braços, mirà i escoltà la discussió dels dos homes, però no badà boca. En Martinet somrigué tot el temps.

L'escolà, sord, es posava les mans com a pantalla a les orelles.

No va adonar-se de res.

En Llosca, el canet eriçoner, lladrucava de tant en tant, mig amagat entre els troncs. La presència del rector el tenia esporuguit.

Don Melcion s'arromangà la sotana, pujà al carretó i enfilà el camí costerós cap al poble.

El pare emprengué la tasca de compondre la pila de troncs per a la cremació.

Passaren unes setmanes. El nin creixia i engreixava.

Dormia gairebé tothora. Mai el sentien plorar. Mamar i dormir era la seva tasca.

El rector no dormia tranquil. Patia per aquell infant que romania sense cristianitzar.

Un horabaixa va anar a visitar el jutge, el senyor Miquel: Vull que inscrivis el fill del sitger i na Maria en el registre...

Però, Melcion, jo no puc fer-ho sense el certificat de la comare.

No em posis paranys, Miquel, no em posis paranys, que ens coneixem.

Segurament era veritat que es coneixien, perquè el dia següent el nin va ser registrat al llibre de naixements del jutjat amb el nom de Martí.

L'endemà, don Melcion digué altre vegada a l'escolà que enganxàs la mula al carretó de molles, per anar a la sitja.

Què diu?, l'escolà.

Que em d'anar a la sitja.

Ah!, bé.

I partiren. El senyor rector amb un pitxeret de plata ple d'aigua beneïda i un bolic fet amb un mocador de daus.

Feia sol, fort i calentó. Don Melcion obrí el paraigua gros, aquell que usava per portar la comunió als malalts, i s'arreceraren a la seva ombra, ell i l'escolà.

Prengueren el camí de sa Mesquida avall, després torceren a l'esquerra a buscar la costa de les Costellades.

.....
.....

Don Melcion se'n recorda de quan el seu amic més amic de tots els amics li deia: "Melcion, estàs posseït

per l'àngel rebel". I tenia raó el seu amic més amic.

Sí, tenia raó. Vostè va renunciar als plaers de la carn. Vostè va fer vots de castedat, no ho recorda? Fou un dia gran i formós aquell en què va rebre la tonsura. Vostè li tenia molta estima, a la coroneta.

Se'l palpà molt, aquell clap redó, sense pèl, afaitat. Li semblava mentida que el senyor bisbe li hagués conferit el grau de sacerdot.

Però vostè te un temperament mol ardorós, massa ardorós. Sempre li ha tingut. De jovenell li bastava una mirada ardent, un refrec, unes paraules calentes, un acudit obscè, per fer-li pujar la calentura. I no parava fins apaivagar l'endarrer. Era com una llepolia. I avui, malgrat els anys passats, segueix tan llépol. No està bé això, don Melcionet, no està bé. Vostè no havia d'haver professat. Ja li digué aquell amic tan amic: Mira, Melcion, que tu tens foc a la sang i no podràs contenir-te. I vostè: No passis ànsia, que amb voluntat i fe ho tindrè bo de vèncer. L'oració tot ho arregla. Però no li ho arreglà, ni la voluntat, que no n'ha tinguda, ni la fe, que sembla que tampoc n'ha tinguda, almenys amb la capacitat suficient per a servi-li de fre, ni l'oració.

En principi s'ho proposà seriosament, de lluitar amb totes les forces, sense escatimar sacrificis, contra les temptacions de l'àngel rebel.

Ho recorda, don Melcion? La nit mateixa de la tonsura, en quedar-se sol, després de donar gràcies a Déu pel goig d'aquell dia, es ficà al llit i el sexe, rebec i desobedient, s'entossudí a jugar-li una mala passada. I vostè, una oració i una altra oració, demanant a Déu forces i ajut per doblegar aquell grop, díscol i obstinat. Tornem-hi, torna-hi, als resos i a la demanadissa.

L'ocell caparrut seguia a sobre l'enramat. Vostè es llevà del llit, es despullà i es ficà sota la dutxa amb aigua freda, gairebé glaçada. Però ni per aquestes. Quan més gros era l'afany que vostè posava a assossegat el tossut, aquest més i més s'enrobustia. L'intranquil·litzava aquella lluita rabiosa i esguerrada, li torbava el cap i seguia, vostè, capolant oracions com una maquineta. Què fer, Déu meu, què fer? I Déu, aparentment callat. Vostè mormolant totes les oracions apreses i d'altres que s'inventava. El soscavava la inutilitat de l'esforç i remugant incoherències cadellà la capitulació. De sobte quedà callat, ensopit, sense coordinar ni decidir res. Vetllava el regruixar-se, l'esvalotament de la sang, i capitulà. Es rendí irremissiblement. El sexe li va guanyar la partida. No era fàcil, no, sostreure's del damunt aquella calentura

Sa Senalla fruites i verdures

Horari: de 8'30 a 13'30h. i de 17 a 20'30h. Dissabtes capvespre tancat

C/ Magallanes, 22 (davant Correus)
Tel. 971819203 Cala Rajada

obcecada, encobeïda durant molts anys. Després de..., vostè ja m'entén, don Melcion, demanà perdó a Déu, i Déu, aparentment, seguia callat.

Des de llavors el seu viure és un recapitular sense minva i un continu demanar perdó.

Al principi, quan el desig de castedat i de puresa era jove i ferm i la vergonya li empegueïa l'interior de l'ànima, era sincera i dolorosa la demanda de ser perdonat. I ferm el propòsit d'esmenar-se. Amb els anys s'ha reduït i ha perdut la capacitat de compunció.

Ja t'ho deia, Melcion, li va dir aquell amic tan amic de l'adolescència: Penja la sotana i casa't. L'abstinència no és per tu. Tens massa foc a la sang. I tenia raó el seu amic tan amic, perquè ara hi ha una contradicció massa grossa entre les seves concupiscències i els seus predicaments.

.....
.....

La carretera de les Costellades, empinada i malplana, era plena de pedres de la darrera barrumbada. El carretó anava inclinat, semblava que havia de tombar. Don Melcion s'aferrava fort a la barana. L'escolà tirava de les regnes per tal de dur la bístia cap al costat del terraplè. Arribaren al coll, ara ja era tot pla fins a la sitja.

On és, l'home?

Al comellar de l'alzina xapada.

I això és enfora?

Bastant.

Vinc a dir-vos que en Martinet ja està inscrit al registre civil. He parlat amb el jutge i ha quedat tot arreglat. Ara el que cal és batejar-lo. Aquí et duc el vestit per al bateig, és el que hem fet servir per batejar tota la meva família. Tu ja pots comprendre que no vull que en Martinet sigui una excepció.

És una excepció, no és família teva.

Com que no?

No. Perderes tots els drets el dia que rebutjares la paternitat.

Fou per salvar la teva reputació.

No, Melcion, fou per salvar la teva. El fill és meu i del meu home, que l'ha acceptat.

Clar que l'ha acceptat, si es creu que és fill seu.

Desobeint les teves ordres, li vaig dir la veritat abans de casar-nos.

I ara ves-te'n, que si et troba aquí no responc de com s'ho prendrà. I emporta't el teu vestidet de batejar. I no tornis.

És que...

Ves-te'n! I no tornis. Res vull saber de tu.

El senyor rector, amb un punt de rancúnia al fons de la mirada, posà el vestit dins el mocador de daus, el nuà pels quatre cantons, agafà el paraigua i sense dir aquesta boca és meva, pujà al carretó.

L'escolà, sense entendre res del que havia passat, pegà tirada a les regnes i la mula partí de quatre. De reüll es mirà el rector i en veure la cara de pomes agres que posava no s'atreví a entaular conversa.

Sobre l'horitzó el sol era un esclat de lluernes encegadores.

.....
.....

A l'horabaixa, quan el sol jugava a l'amagatall amb la muntanya dels tudons, el sitger arribà a la barraca. De seguida va notar que al terra hi havia unes ginyes de carro marcades a la pols. Va acostar-s'hi i comprovà de seguida que eren del carretó amb molles de l'escolà.

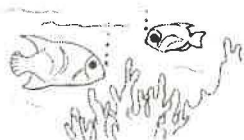
Ha vingut el rector?, preguntà a Maria.

Na Maria li contà tot, fil per randa, el que havia passat.

Aquest em cerca i em trobarà. Ja ho crec que me trobarà!

I no en parlaren més. Però aquella nit li va dir a la dona que havia d'anar a parar un quants llaços per caçar conills, cosa que feia mol sovint. Després de sopar va tocar el dos.

L'endemà, quan l'escolà obrí l'església per

CA'N CANTÓ
ANIMALS DE COMPANYIA

Cala Rajada

Néndez Núñez,17
Plaça des Pins.

Artà

Ada.Costa i Llobera,23

Tel 971 563238

MÒBIL 630814336
E-mail: info@ben-fet.com

07580 Capdepera
MALLORCA

BEN FET
PARTY-SERVICE
CATERING

*Servei de
menjar, menatge
i personal a
domicili*

Visiti la nostra web
www.ben-fet.com

tocar la missa primera, sentí una mena de gemec sord, apagat. Mirà, escoltà, donà una volta per les capelles, pujà al cor, però no va veure res de nou, tot semblava normal, com cada dia. I, malgrat tot, ell seguia amb la idea que, a pesar de la seva sordesa, algú gemegava dins l'església.

Obrí la porta que donava al campanar, a fi de tocar el primer de la missa i allí es trobà amb el motiu del gemec: el rector penjava fermat pels peus, completament despullat, del batall de la campana grossa, dins el buit del campanar. Esgotat de tota la nit demanar auxili, afònic, morat de fred...

L'escolà se sentí impotent per despenjar-lo ell sol, i a corre-cuita va sortir a cercar el seu fill perquè l'ajudàs. Entre els dos el despenja-ren i el portaren a la rectoria. El ficaren al llit.

D'això que ha passat, boca tancada, ningú n'ha de saber res.

Però, qui ha estat que...

No ho sé, duia la cara tapada. Ni ho vull saber.

I no se'n parlà més.

A la sitja, en Martinet, seguia com sempre: mamar i dormir. No el sentien plorar mai. Els pares n'estaven tot satisfets.

Però vet aquí que, en finalitzar el tercer mes, en Martinet es posà malsofrit. Va perdre la son, estava tristó, a qualsevol hora del dia o de la nit i plorava, plorava sovint.

Aquest nin te fam, el pare.

Mama com sempre, la mare.

Idò has perdut la llet, el pare.

Jo em sent els pits plens, la mare.

Idò és dolenta, et dic que aquest nin té fam.

I es va veure que sí, que en Martinet tenia fam.

El pare agafà el nin i li donà la mamella de la cabra roja, partera d'un parell de dies. El nin mamà amb delit. Xuclà golafre. S'empassà tota la mamellada amb un no res. Després, sadoll, amb un ample somriure d'agraïment, s'adormí satisfet.

Des d'aquell dia la cabra roja fou la dida d'en Martinet.

Passaren uns anys i el nin, avesat a la mamella, corria tot lo dia per la garriga rere la cabra, mamussant per vici, sense gana moltes vegades. La cabra, bajoca, en veure en Martinet s'ajocava i, remuga que remuga, s'estava immòbil fins que el nin deixava de mamar. Llavors empenia la pasturada fins que a en Martinet li entrava altre vegada la mamera.

Així passaren els anys i en Martí sense ser batejat, perquè el senyor rector no hi va tornar per la sitja.

Joan Rai, Maig del 2003

Noces

Ho hem llegit a un setmanari de tira-da comarcal. Parlant des de la nostra comarca, en el marc d'una tendència generalitzada de minva de noces realitzades sota el ritual catòlic, el nostre municipi sobresurt amb unes dades molt peculiars. Mentre que a Manacor, son Servera i Felanitx el nombre de noces catòliques supera el de les civils, a Sant Llorenç i molt especialment a Capdepera és ben al contrari. Vet aquí unes dades comparades (amb xifres de l'any 2002).

<i>Poble</i>	<i>noces</i>	<i>catòliques</i>	<i>civils</i>
Manacor	152	102	50
Felanitx	59	37	22
Son Servera	37	25	12
Artà	31	18	13
Porreres	33	18	15
Sant Llorenç	33	15	18
Capdepera	46	18	28

Les números canten.

En el nostre municipi les bodes civils superen amb escreix les catòliques. Com podeu comprovar, a moderns -ena ixò de les bodes- no ens guanya ningú, per aquesta contrada.

l'havana
emmarcació

*Tot tipus de vases

*Venda de làmines

*Venda d'obra gràfica de pintors mallorquins

*Restauració de mobles

c/ Antoni Maura, 17 - 07590 Cala Rajada
Tel. 971 819526 - havanamarcs@hotmail.com

Un per aquesta foto

La senalla més gran del món. Així es presentà al Mercat Medieval de Capdepera, una immensa senalla realitzada per les madones de "sa Llata", que presidí durant els tres dies de mercat l'exhibició d'obra de pauma de la plaça Vella. Cada any aquesta demostració atrau a un bon nombre dels que ens visiten, fent part gairbé inseparable de la festa.

Valgui aquesta imatge com a homenatge a aquestes dones que s'estimen l'obra de pauma i que no dubten de participar i col·laborar amb qualsevol esdeveniment per a donar-la a conèixer.

A elles, doncs, també gràcies.

Assessoria Fiscal
i comptable

Magdalena Maria Fernandez
Llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresarials

CALA RAJADA

ARTÀ

Almirante Cervera, 22
Tel i Fax: 971 5645 51

Costa i Llobera, 55
Tel: 835049 fax 564551

Auto Escola
CAPDEPERA

VIA JUAN CARLOS I. 139 - CALA RAJADA - CAPDEPERA
Tels.: 971 56 33 53 - 971 56 32 60 · Mòbil: 629 62 31 54
(FRENTE GASOLINERA)

Mercat Medieval 2004

Si deim que, un any més, el Mercat Medieval ha estat un èxit, no farem més que insistir en allò que tots ja sabem. I això que les previsions meteorològiques ens varen tenir a tots amb l'ai al cor. Fins al mateix dijous, dia 13, vàrem tenir ruixats i fred a voler. Finalment, però, el clima també es va voler sumar a la festa i va contribuir decisivament a aquell èxit que dèiem. Èxit de participació, èxit de visitants i èxit d'ambientació. Capdepera es va bolcar en el seu mercat i tot el poble va contribuir a convertir els tres dies de la fira en una gran analepsi, en una gran retrospectiva, en una interrupció de la història present per anar a cercar, un any més, una història anterior que cada dia ens engresca més. L'augment espectacular de parades muntades per gent del poble, la presència massiva de gent per places i carrers, les aportacions artístiques dels grups locals o l'ornamentació de les vies públiques, són només alguns dels aspectes que palesen amb quin esperit es viu aquest esdeveniment. En només cinc anys, el Mercat Medieval es tengué com a propi –com a irrenunciable, diríem– per una immensa majoria de ciutadans. I encara hi hauríem d'afegir l'aspecte importantíssim que aquesta fita representa en l'aspecte lúdic i desinhibidor de tots nosaltres, al marge del seu sentit estrictament comercial o cultural: la música als carrers, la proliferació de parades de menjar i beure, l'ambient de festa que es respira en molts de moments, són tan o més importants que l'estricta objectiu de recrear una pàgina del nostre passat. En el registre material, el nombre de parades va superar les 130 i, com dèiem, una bona part es varen dedicar a oferir menjar i beure als visitants, fins al punt que la plaça de can Gabriel, anomenada

plaça de la menjua per a l'efemèride, es va dedicar tota ella a aquesta activitat.

El Mercat va comptar, enguany, amb distints prolegòmens, dels quals cal deixar-ne constància.

El dia 6 de maig, en el Teatre Municipal, Mn. Antoni Gili va dissertar sobre els "Orígens religiosos del Castell de Capdepera", i ho va fer amb l'erudició que el caracteritza. En el mateix acte es va presentar el volum corresponent a les ponències que es presentaren en la II Jornada d'Estudis Locals, de l'any 2002.

El dia 9 fou el torn per a la segona jornada gegantera, que comptà amb la presència dels gegants del Consell de Mallorca i els dels ajuntaments de Palma, Manacor, Calvià, Inca i Alaró, i com no, de la parella local, n'Esperança i en Roc. Tots ells desfilaren pel centre de Capdepera, mentre la colla castellera "Al·lots de Llevant" aixecava les seves torres humanes a la plaça de l'Orient, enmig de l'admiració del nombros públic que s'hi atança. Aquest mateix dia, la Coral Gabellina ens oferí un magnífic concert de música renaixentista, bàsicament, tot i que s'anuncià com un concert de música medieval; això no obstant, els cantaires d'aquest grup ens regalaren una de les millors actuacions que els recordam.

El dia 14, com ja ve essent habitual, va tenir lloc un solemne acte inaugural, amb la presència del batle, regidors de l'equip de govern i distints consellers del Govern de les Illes Balears i del Consell de Mallorca. El pregó anar a compte del primer batle de l'actual etapa democràtica, Salvador Moll, qui a més de recordar les vicissituds de la recuperació del Castell per al patrimoni municipal, va evocar tota una sèrie de personatges entranyables del nostre passat immediat, als quals, segur l'orador, no es té prou en compte a l'hora d'explicar la història del poble. La Coral s'Alzinar hi posà la nota musical, també amb música del Renaixement. Durant aquesta jornada, els alumnes dels

distints centres escolars recorregueren el Mercat i pogueren participar en distints tallers artístics i d'artesanía.

- El dissabte dia 15, a més de l'activitat pròpia de la fira, per segon any es va organitzar el sopar medieval. El primer entrebanc per a l'èxit d'aquesta trobada va ser el fred de la vetlada; el segon va raure en l'escassa ambientació medieval, començant pels participants, la majoria dels quals anaven vestits "de carrer"; en tercer lloc, el mateix menú, sensiblement inferior, en qualitat, al de l'any passat; finalment, l'ambientació musical, amb el

debut del nou grup local "Little Music", que no va poder escoltar ningú a causa d'una sonorització que va fer aigua.

- El darrer dia, el diumenge dia 16, fou el de l'afluència massiva de visitants de fora poble, fins a col·lapsar els carrers del poble. No hi cabia ni una punta d'agulla. El temps hi contribuí notablement, com dèiem

abans. Com a punt i final, un nombrós grup de cantaires, procedents bàsicament de la Coral Gabellina i de s'Alzinar, sota la direcció d'Elisabet Gimeno, cantaren, aquesta vegada sí, música de l'Edat Mitja, concretament del repertori gregorià. Va ser una bona cloenda.

I de tota aquesta festassa, què en destacariem. Doncs, en l'aspecte positiu:

- * La solemnitat de l'acte inaugural
- * L'ambientació, que millora d'any en any, especialment de la plaça de l'Orient i del Pla d'en Cosset.
- * L'ambientació musical. Recordem la participació dels membres de "Estampida Medieval", amb Marina Albero i el seu salteri al capdavant; de Xeramics, l'interessant grup local que està recuperant amb criteris innovadors la nostra música tradicional; de les coral S'Alzinar i de la Coral Gabellina; de Jartam et Bitra, un molt engresador grup de sonadors d'Artà; i de Little Músic, un grup de vuit joves del poble que canten a capella i que debutaren, com ja hem dit, en el sopar medieval (per sort els poguérem escoltar el diumenge dia 15, pels carrers de Capdepera i en el mateix Castell, i ens confirmàrem el que ja sabíem

d'ells: ho fan molt bé i tenen un futur certament esperançador)

I ara l'aspecte negatiu:

* Ja ho hem dit: el sopar medieval. O es repensa o més val suprimir-lo. El d'enguany va tenir de tot, però de medieval no en va tenir res.

* La neteja viària no va funcionar adequadament. Es va veure molt de plàstic.

* Algunes parades resulten de difícil justificació.

* L'anagrama de l'AECC (Asociación Española Contra el Càncer) enmig del programa resulta inexplicable. En tot cas hauria de figurar entre els col·laboradors, i encara.

* El vandalisme d'alguns que es dedicaren a malmetre la decoració (nins inclosos, davant la complanet mirada dels seus pares).

Fins l'any que ve, si no hi ha res de nou.

Conversa amb... Marià Albero

Durant els cinc anys de Mercat Medieval hem anat coneguent una persona que tots associem a aquest esdeveniment i que se'ns ha anat fent familiar. Ens estam referint a MARIÀ ALBERO, responsable de l'empresa "*Estampida Medieval*". Ell i els seus col·laboradors han estat fins ara els responsables de la dinamització del Mercat i de l'organització i coordinació de bona part dels elements que conformen la fira: expositors, músics, malabaristes, mags...

De la seva empresa i de la ja llarga relació amb Capdepera és del que parlarem amb Marià Albero, i aquest n'és el resultat.

- Com són els inicis d' "*Estampida Medieval*"?

- És una empresa que s'inicia en el si de la família i encara ara és un espectacle bàsicament familiar. La mare, Laura Tàpies, és molt bona musicalment, i domina distints instruments antics com la gralla, la xeremia, la dolçaina... instruments que trobam a totes les cultures, des de la Índia fins aquí. A partir de les seves investigacions, també els fills tots estudien els instruments antics i diversifiquen la seva especialització, incorporant el salteri, un instrument antiquíssim, molt anterior a l'era cristiana; la fidula, un instrument precursor del violí; i també distintes percussions. Ara, clar, estam parlant d'instruments genuïns de l'Edat Mitja i de la cultura d'un llarg període històric, però hem de tenir clar que les manifestacions foren distintes segons el lloc i el període concret. Pel que fa a la poesia i a la música, nosaltres som

deutors de la cultura occitana, sense oblidar però les grans aportacions de Mallorca a les lletres medievals, amb personatges tan fantàstics com Ramon Llull o Anselm Turmeda. La nostra fascinació per la cultura medieval, pels joglars i els trobadors, va ser la que, ja fa gairebé quinze anys, ens va dur a plantejar-nos la possibilitat de muntar un espectacle que reproduís aquell món: l'artesanía, els oficis, la música... Vam debutar a Perpinyà, i allà ens varen veure alguns responsables del Ministeri de Comerç i Turisme, els quals ens oferiren que la possibilitat de fer el Camí de Sant Jaume de Galícia, l'any 93, que era Any Sant. Foren moltes d'actuacions que, a més, tengueren una gran repercussió en els mitjans de comunicació, en premsa, ràdio i televisió. Tant fou l'èxit que el Ministeri ens proposà repetir l'experiència el 94. A partir d'aquells moments es produí un autèntic boom dels mercats medievals, fins al punt que avui, a la Península, inclòs Portugal, et pots trobar, un mateix cap de setmana, més de setanta mercats medievals. Nosaltres en feim set o vuit a l'any i ens consideram els creadors d'aquesta idea. Avui s'ha desmadrat i hi ha molta vulgaritat. Nosaltres volem fer-ho bé, en llocs concrets on s'aposta pel rigor.

- I Capdepera quin lloc ocupa, en aquesta proposta d' "*Estampida Medieval*"?

- Capdepera, per a nosaltres, és un gran referent, un dels millors. I vosaltres podeu pensar que això és el que dic a tothom, en totes les entrevistes, però no és així. Nosaltres a Capdepera hi hem establert contactes i lligams amb la gent del poble, no només amb l'Ajuntament, com ara els mestres de les escoles o a les dones que fan llata. Això ens permet crear una versió de mercat medieval molt més natural, amb participació de la gent, especialment en la decoració del poble, a partir d'idees que hem anat aportant

i hem anat discutint en moltes reunions que hem fet aquests anys. D'altra banda, qui té un referent històric com el Castell de Capdepera? Va ser precisament amb motiu del 700è aniversari de les Ordinacions de Jaume II, que preveien la construcció d'aquest recinte, que va començar la història del Mercat Medieval i d'aleshores ençà no ha aturat de créixer. I això independentment del color polític de l'ajuntament, en cada moment. Ara mateix, les regidores responsables d'aquest esdeveniment demostren el mateix entusiasme que els seus antecessors.

- Ja que parlau de creixement, creis que aquest ha tocat sostre?

- Com deia, el Mercat Medieval està per sobre de l'alternança política, segons crec. I això, amb la participació de la gent del poble, fa preveure un futur engrescador. Ara bé, a partir d'ara es pot anar arrodonint la idea, però no s'hauria d'engrandir gaire. Crec que està bé en la mida actual. Si de cas s'ha de seguir insistint en la línia de la deocració i el vestuari, a fir que el conjunt respongui a pautes de gran rigor i de fidelitat als seus plantejaments. Dins aquest context, podem anar cercant nous incentius. Nosaltres a Banyoles hi organitzàrem una trobada de malabaristes, amb participació de més de tres mil malabaristes, l'any 92. Pel que fa a Capdepera, l'any que ve tenim la idea d'organitzar una trobada europea de sonadors d'instruments antics i rars, cosa que, a més de la vistositat que suposaria per al mateix Mercat, li donaria una dimensió internacional. Jo esperé que els polítics, i no només els locals, entenguin el que pot significar per a Capdepera i per a Mallorca, aquest Mercat, i que la inversió en aquest acontejament és rendible. La Conselleria de Turisme també ho hauria d'entendre. Tenim molts de plans per al futur, a partir de la nostra experiència de treball a moltes parts del món; nosaltres

hem anat als Estats Units, al Japó, a Alemanya... fent espectacles de música medieval.

- Si de cas, fariem una crítica. Del Mercat Medieval no sembla que per al poble en quedi res. Per exemple, per al mateix Castell, o en matèria urbanística del casc antic del poble..

- Hi estic d'acord, tot i que sigui un aspecte sobre el que no puc incidir directament. Però estaria molt bé que el Mercat també servís per a revitalitzar el poble a tots els nivells. Invertir en cultura, com és el cas del Mercat, sempre representa una part petita de

la despesa de totes les administracions, i això no ha de ser excusa per no invertir en infraestructures.

- Així mateix, sempre hi ha intervencions, musicals o d'altre tipus, que rompen l'harmonia del conjunt.

- És cert, i s'ha de treballar molt per a evitar-ho. Especialment en el recinte del Castell tot ha d'estar molt ben conjugat, sense elements distorsionadors. I s'ha de dir que aquests anys hem treballat molt en aquesta línia, amb en Pere Cortada, especialment, sempre des d'una visió crítica de les coses, perquè és l'única manera de millorar.

- Com va ser que entraren en contacte amb Capdepera?

- Des de l'Ajuntament van saber de l'existència d'aquests mercats i els varen arribar referències molt positives de Vic, que nosaltres vam fer durant sis anys. Varen cridar a l'ajuntament d'aquella localitat i els varen dir que els responsable era "Estampida Medieval", i després es posaren en contacte amb nosaltres.

**DEIXAR DE GUERREJAR
REDUEIX EL RISC
DE FERIDES MORTALS**

HO PROVAM?

Convocatòries

CURS DE RECICLATGE DOMÈSTIC PER A ADULTS

Xerrada explicativa sobre la gestió dels recursos dels residus i com fer un bon ús dels contenidors de recollida selectiva.

Dia 27 de maig a les 18 hores a la Sala Polivalent del Teatre Municipal. Durada aproximada de l'acte 2 hores

Es donarà un poal de recollida selectiva als assistents. Confirmau la vostra assistència al telèfon 971563052

CURS DE COMPOSTATGE DOMÈSTIC

Mallorca Recicla ofereix un curs de compostatge on s'introdueix, als assistents, dins el tema dels residus i s'explica com es fa el compostatge domèstic.

Dia 3 de juny de 2004 a les 18 hores (durada aproximada 2 hores)

Lloc: s'Alzinar

Es donarà una compostadora a tots els assistents. Confirmau la vostra assistència al tel 971563052, extensió David

CURS SOBRE ESTALVI D'AIGUA

Aquest curs consisteix en una xerrada explicativa sobre la problemàtica de l'aigua realitzada per l'Obra Social de la CAM

- A Capdepera: dia 31 de maig de 2004 a les 18 hores. Lloc: local del club de la Tercera Edat de Capdepera "Ca Nostra". Durada aproximada 2 hores
- A Cala Rajada: dia 1 de juny de 2004 a les 18 hores al club de la Tercera Edat de Cala Rajada "Sol Naixent". Durada aproximada 2 hores

**TEATRE MUNICIPAL
DE CAPDEPERA**

**LA CONCERTISTA
CARMiÑA BURANA**

CANTA A NA

MARIA AGUILÓ

PRESENTACIÓ A CÀRREC DE LA PREMI NÒBEL

SARA MAGO

DIA 20 DE JUNY A LES 20 H.

AMB L'ASSISTÈNCIA DE LES PRIMERES AUTORITATS DE LES ILLES BALEARS

Fa 20 anys, Cap Vermell deia...

Nº 40 / Abril 1984

Fa 20 anys, el tema d'actualitat era el de l'inici de les obres de sanejament de Capdepera, i a aquest fet dedicarem la nostra portada. Una vegada més, el plomí màgic de **Joan Rai** ens il·lustrà la notícia, com només ell sap fer.

Portalet

"Jo particularment, no en necessit, de clavegueram". La frase no ens agrada. No ens agrada gens ni mica pel que té de radical i de conservadora, i perquè no és solidària amb la comunitat (...) Ara bé, tampoc ens agrada que ens enfloquin una carta amb una quantitat a pagar. Això també té molt de radical i impositiu. Aquestes i altres coses hi recollíem, en el nostre editorial, fruit de la inquietud existent davant les contribucions especials a què s'hauria de fer front.

Grumallons

També en aquesta secció ens ocupàvem del clavegueram i de les contribucions, i aclaríem coses per boca de **PERE BONNÍN**, funcionari de l'Ajuntament.

RAFEL VIVES, de la seva banda, ens parlava de la darrera estrena d'"Es Mussol", Molta feina i pocs doblers.

Finalment, **TOMÀS ORELL** responia a l'afirmació de "Cap Vermell", del mes anterior, on es deia que a "Es Rebot" només hi feien feina artanencs.

Plaça des Sitjar

- Allò que tothom trobava tan necessari, la canalització de les aigües, ha començat el 20 de març en el carrer de ses Roses. Però més de dos han quedat tallats quan han sabut el que els tocaria pagar.

- Dins el camp de formació professional que duu a terme l'Institut Social de la Marina, es ve desenrotllant a la Casa del Mar un curs de Patrons de Pesca Local.

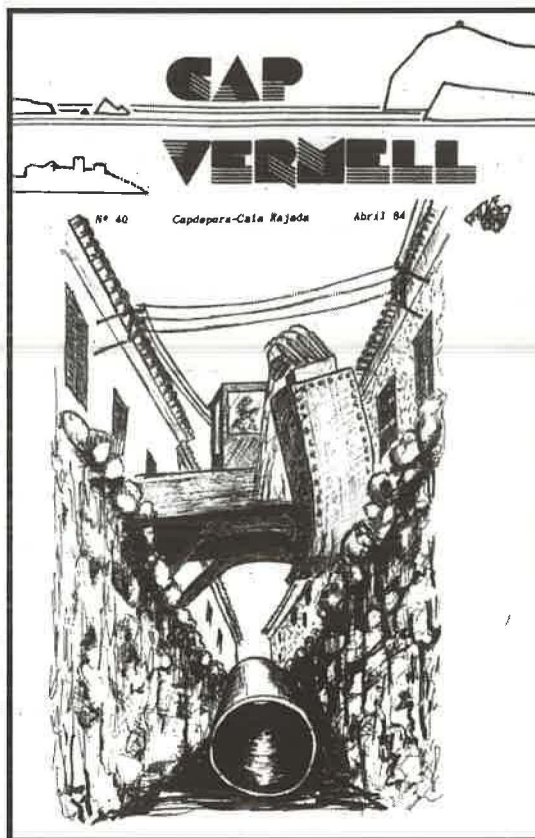
- Com ja havíem anunciat, els alumnes de tercer de BUP d'Artà netejaren l'Agulla el 20 de març dematí.

- Els dies 16, 17 i 18 de març, el grup local "Es Mussol" representà l'obra de Joan Mas "Molta feina i pocs doblers".

Entrevistes

Amb motiu de la dissolució, l'any 1984, d'"Es Sindicat" -l'antic "Sindicato Agrícola Católico de Capdepera", esdevingut cooperativa agrícola en temps de la dictadura franquista-, entrevistarem el seu últim secretari, en **Biel Alzina** "Bunyol", qui ens va dir coses com aquestes: El Sindicat es va crear l'any 1919. Va començar a una casa a sa Creu, que es diu can Riera. Després es va comprar el local actual, que era un cine. Mestre Pere Antoni Tacó, que era soci del sindicat i al

mateix temps batle de Capdepera, en temps de la dictadura de Primo de Rivera, va comprar el local per a després cedir-lo al sindicat. El va comprar a l'amo en Pere Joan Bibí.

Altres seccions

- Dècimes afuads. *Es pastor de son Perdiu*
- Per què?
- Poesia: Mort, no. *Mateu Gili*
- La Sala (extractes dels acords del Ple de l'Ajuntament)
- Patronat del Castell (comunicat amb motiu del primer aniversari de la recuperació del Castell)
- Fer o ser. *Gregori Mateu Estarelles*
- Monòleg amb l'estel de

l'auca. *Joan Rai*

- Avui amb...: Les escoles petites. Llapis, tinta, tinter
- Materials per a la nostra història: L'escola pública en el darrer quart del segle XIX. *Pep Terrassa*
- Destrucció de la Torres Esbucada i descripció de la Torre Cega. *Josep Segura i Salado*
- Crisi, quina crisi? *Llucià Sirer i Fuster*
- Esports

LA DESARNARITZACIÓ

Poc després de les eleccions locals i autonòmiques, el PP va començar a enderrocar el poc que havien deixat construir al Pacte de Progrés. Seguint un esquema aznarià, que no era més que el de la confrontació i la crispació, totes les iniciatives del Pacte de Progrés foren satanitzades. Traçaren un panorama desolador: l'economia anava molt malament, gairebé ens moríem de fam. Els turistes no volien venir aterrorits per la famosa ecotaxa. El fracàs escolar era presentat com el més elevat del territori espanyol, segurament degut a dos motius perversos: el foment del català a les escoles i la impossibilitat de la lliure elecció de centres. Durant el quadrienni maldit va ser impossible que Madrid fes res pel nostre país. No hi va haver manera que el PP acceptàs el conveni de carreteres proposat per l'esquerra del Consolat de la Mar. Tampoc va ser possible que Aznar fes realitat l'aplicació del Règim Especial, tot i que era una llei en vigor aprovada pel Congrés de Diputats i d'obligat compliment. Ni tans sols ens enviaren un euro per al tren. Però ara, curiosament, després d'haver perdut el govern de Madrid, els peperos demanen amb insistència quasi tot el que negaren al Pacte de Progrés. I el més curiós de tot és que també ho fan els empresaris. On eren tots ells quan el govern del PP a Madrid ofegava i passava el "rodillo" al Pacte de Progrés? Per què varen consentir perdre diners fent una campanya mediàtica en contra de l'ecotaxa, quan ells sabien, i ara s'està demostrant, que no era gens rebutjada ni influïa en la manca de visitants? Què opinen del fet que la política internacional propiciada pel Sr. Aznar hagi convertit Espanya en un objectiu del terrorisme islàmic a Europa? Els inquieta tant aquest tema com en el seu moment els va inquietar l'ecotaxa? Com és que ara, amb el PP governant a les Balears i el PSOE a Madrid, fan autonomisme i en canvi no se'ls va sentir la veu quan la situació era la contrària? Curiós canvi de rumb de les associacions empresarials, amb el "sector" inclòs. Però, he d'esperar que el canvi polític a Madrid provoqui una reacció a favor d'uns costums profundament democràtics que en aquest país ja havíem començat a oblidar: el diàleg i el consens, i que els nostres empresaris i els polítics de PP i UM prenguin bona nota d'aquest nou talant.

De tot l'enderroc endegat pel PP hi havia una cosa que, curiosament, se'n

salvava: el tren. Manifestacions a favor de l'encert de l'ampliació de línies i de freqüències per part d'algun dirigent així ho demostren. Però el temps i les circumstàncies han demostrat que no era més que una mica de retòrica per dissimular un discurs totalment negatiu. I ara ens hem de tornar a preocupar per l'agonia i la possible mort del tren, o, en aquest cas, del seu assassinat. No puc entendre de cap de les maneres que a Madrid, després de la infame matança terrorista en què es varen destruir quatre vagons i no se quantes línies, el servei fos restituit només 24 hores després de la tragèdia. Aquí, cauen unes quantes roques que fan descarrillar el tren i es tanca la línia per sis mesos. Que qualqu m'ho expliqui. Per què la senyora Cabrer s'entossudeix a tenir tancada la línia Inca-Manacor quant alguns experts diuen que les obres es poden fer amb el servei restablert? Serà, com ella va dir a la "romeria ferroviària" (com molt bé la va titllar el nostre amic i company , Miquel Piris), perquè "no me da la gana". I mentre a la Sra. Cabrer "no le da la gana", no tenim línia Inca-Manacor. I amb aquesta demostració de talant obert i democràtic veim amb molta incertesa i com a possibilitat molt llunyana que el tren pugui, de la mà del PP, arribar algun dia fins a Cala Rajada.

Molts tenim l'esperança que el nou govern de Madrid faci redreçar la situació, de fet ja s'ha notat el canvi de tarannà dels dirigents populars, tan en el discurs com en els projectes (autovia Inca-Manacor). Però no ens enganyem, amb el PSOE no s'arreglarà tot, ni a prop fer-hi, també ens en durem més d'un ensurt. Personatges com el sr. Bono, amb les seves contínues sortides de to, ens faran recordar adesiara el malson dels darrers quatre anys del PP. Així i tot, en l'essencial, el canvi ja ha començat a notar-se. Fa poques setmanes semblàvem instal.lats, per anys i més anys, en un clima amb predomini de la involució autonòmica, el centralisme i la homogeneïtzació. Ara, de cop i volta, es pot començar a parlar del que abans era un pecat capital, la modificació dels estatuts i fins i tot de la modificació de la intocable Constitució. Ara, moltes decisions, projectes i lleis són derogats , anul.lats, suspesos o substituïts, uns darrere els altres. Es tracta de decisions i legislació que no havien estat consensuades sinó imposades per la intolerància i elaborades d'esquena a la opinió pública, per això es moren sense haver nascut o donat els seus primers fruits. La desatnarització està impregnant tots els racons de la política i les institucions, fins i tot els racons més foscos i amagats del Partit Popular. A veure si aconseguim desterrar del la quotidianitat política la criminalització de la disidència, la manipulació informativa, la mentida , la contínua persecució a la nostra llengua, la prepotència...

«ESPAÑOLES:
n'Asnar, ja no comanda»

Felip Esteva Castro

GUILMORE

Cap Vermell

TAPARERA
DEL LLEVANT

Presenten

PRESSUPOSTS MUNICIPALS 2004

La gran novetat dels pressuposts d'enguany és que el Pp i Es Grup els donen suport quan anteriorment els rebutjaven, Ucap-Um canvia el vot afirmatiu pel negatiu i el Psoe s'absten. L'anàlisi política d'aquestes capgirades la trobareu a altres planes de la Revista.

El més interessant dels quatre últims exercicis, pel que fa al capítol d'ingressos, és l'augment de les transferències corrents, que compensa la davallada dels impostos indirectes i que passaren de representar el 7,70 % de les entrades del 2002 al 4,40 % a l'any vinent; en termes nominals, 396.668 euros menys.

Furgant en la ferida, veim que els motius són la supressió de l'IAE i sobretot la disminució de recaptació per l'impost que grava la construcció, que no es recupera al 2004.

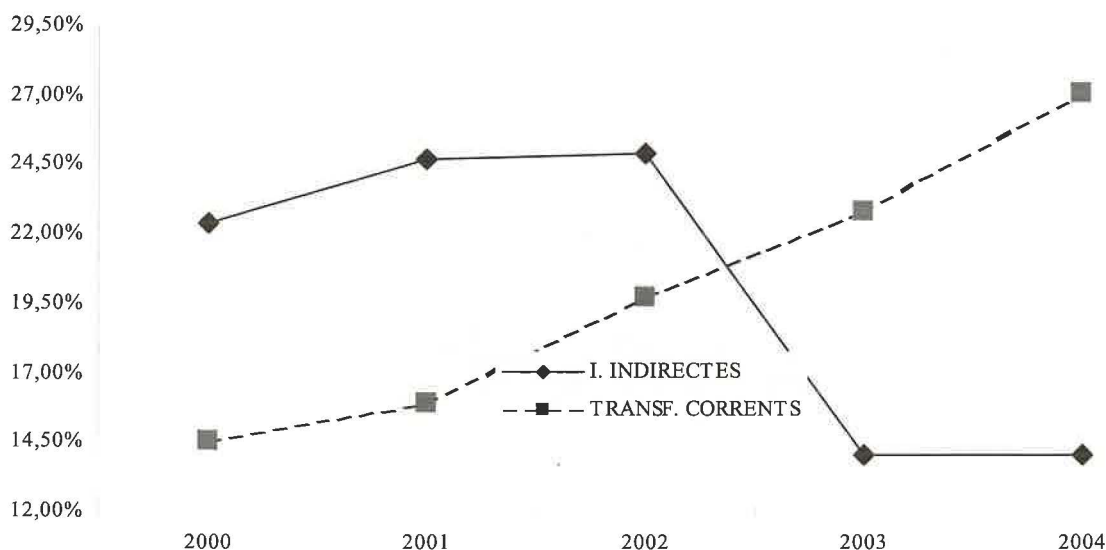
L'evolució d'aquest impost pot servir per a assenyalar el cicle econòmic del municipi ja que

l'activitat constructora depèn en bona mesura de la turística. Seria d'interès conèixer el muntant de la recaptació dels dos darrers anys que es correspon a la construcció de vivenda protegida, per fer més fiable aquest impost com a indicador del cicle local.

En qualsevol cas, no deixa d'esser curiós que, precisament quan s'inicia una desacceleració turística i augmenta el nombre de vivendes privades que surten a la venda, és quan es construeixen més vivendes de protecció oficial. Quelcom distorsiona el mercat, i l'especulació, consubstancial a l'economia mallorquina, no n'és aliena.

Aquest desfament l'explicà en el seu moment Zenó d'Elea: els polítics, que són uns fletxes, no capturen mai la tortuga que representa

INGRESSOS MUNICIPALS
EVOLUCIÓ DELS I. INDIRECTES I LES TRANSFERÈNCIES CORRENTS
% SOBRE EL TOTAL ACUMULAT
2000-2004

la realitat.

La pujada de les transferències corrents és deguda a la participació en els tributs de l'Estat que augmenta any rere any.

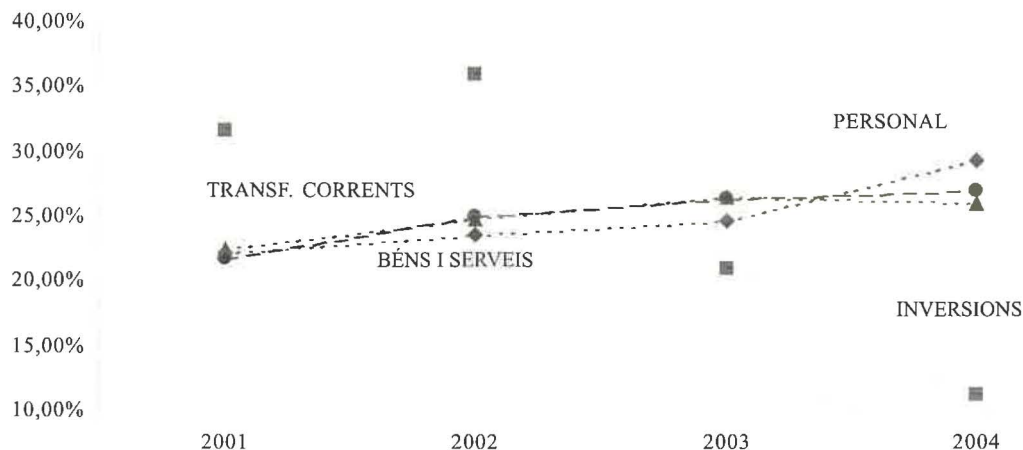
El 2004, com a novetat, la Comunitat Autònoma subvenciona amb 34.000 euros la Policia Turística i amb 21.852 el Centre deDia.

i serveis desacceleren la moderada tendència a l'alça.

A la partida turística li correspon l'1,99 % del total, ben poca cosa i encara meyns quan els destinats a promoció, propaganda i publicitat sumen l'esquifida xifra de 88.000 euros.

Cultura se'n du el 7,8 %, del qual la meitat és per a cobrir les despeses de personal i 160.000 euros per

DESPESES MUNICIPALS EVOLUCIÓ DELS PRINCIPALS CAPÍTOLS
% SOBRE EL TOTAL ACUMULAT
2001-2004

Anant a les despeses, comprovam que la capavallada de les inversions és més pronunciada que la del Far. Del total dedicat a la partida al llarg dels darrers quatre anys el 67,7 % correspon als exercicis 2001-02; el 21 % al 2003, i un magra 11,2 % a l'actual.

El muntant dedicat a les inversions és de 786.000 euros i ja podem oblidant-nos de dur a terme construccions faraòniques. El 25,4 % es destina a les escoles, un 22,2 % a dotar de serveis el carrer de Jaume II, cobrant Contribucions Especials, i un 15,2 % a les aules del Poliesportiu d'es Figueral; la resta és morralla. Com no pot ésser d'altra manera, 22.000 euros engreixaran la confecció de les Normes Subsidiàries, l'únic, l'autèntic i vertader deliri dels nostres polítics.

Les de personal s'han incrementat, respecte a l'any passat, un 5,7 %, continuant una suau tendència a l'alça. La plantilla està formada per 197 persones, de les quals 20 són administratius, 12 tècnics, 42 policies locals, 20 treballen a la brigada, etc.

Les tranferències corrents es mantenen estancades al llarg d'aquests anys i la despesa en béns

a festes i esbarjo.

Al Castell li corresponen 92.287 euros destinats a pagar el personal i organitzar el Mercat Medieval.

El capítol d'esports passa de poc els 321 mil euros, el 2,7 % del pressupostat.

La neteja, recollida i tractament dels fems ens costa 1.700.000 euros, el 14,4 % del total. Aprofitant l'avinentessa contarem els que els nostres ulls veren: era i no era un home de la neteja amb carret, pala i granera, que llençà la llosca al terra. No sabem si Déu ens permetè presenciar un acte d'absoluta i total inconsciència o l'aferrissada defensa d'un lloc de feina.

A pagar lel deuta, interesses més mota, es destina el 5,1 % del pressupost.

Uns pressuposts per a temps de crisi, molt llunyans de l'eufòria electoralera i les vanes promeses basades en projectes euro-milionaris, són els que s'han confeccionat.

Les cada vegada més nombroses necessitats

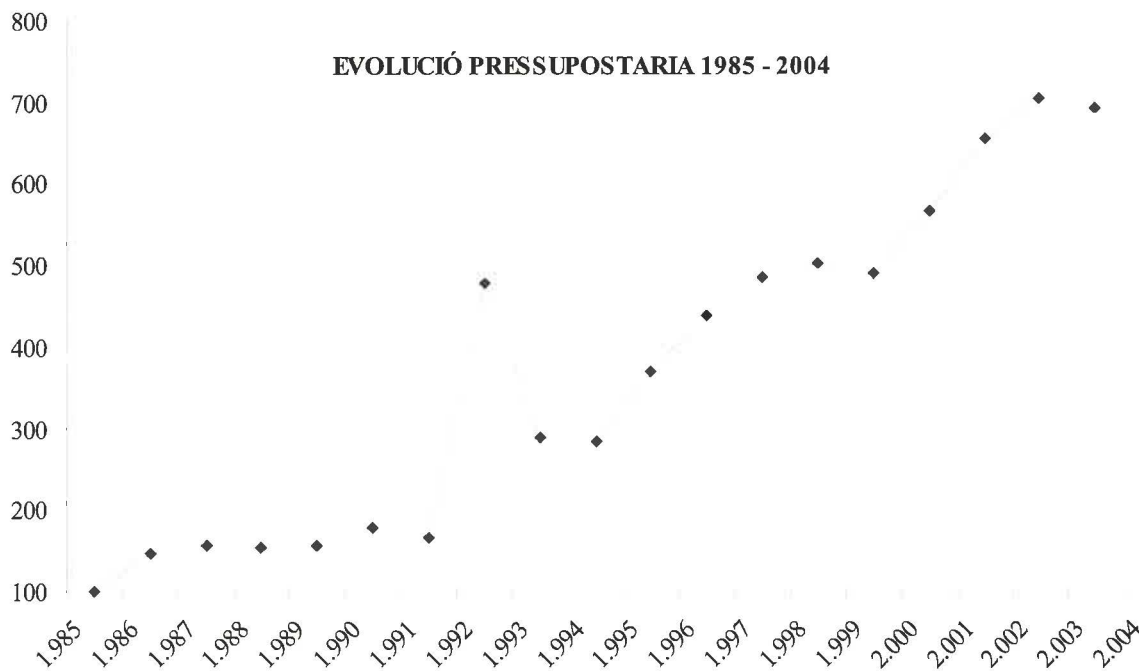

que cobreixen les entitats locals, i la manca de recursos d'aquestes, fan molt difícil la gestió dels pressuposts, a més quan el sistema de finançament ha quedat desfasat.

Com es pot apreciar a la gràfica, després d'increments continuats des del 1999, any d'una petita devallada, s'arriba a un màxim el 2002 i s'entra

en una etapa d'estancament.

Des de l'any 1985 els pressuposts s'han multiplicat per set. El 1992 el creixement va ésser espectacular, un 287,3 % sobre l'any anterior. L'engargussament degué ser monumental ja que fins al 1997 no s'arribà de nou al muntant del any de les olimpíades.

Medieval o Mitgeval?

Sovint sentim parlar de "l'època medieval", i cada any a Capdepera també es du a terme el "mercat medieval", amb la qual cosa utilitzam amb molta freqüència l'adjectiu "medieval" sense saber ben bé si ha de ser "medieval" o "mitgeval".

'Medieval' prové de la forma llatina **medium aevum**, 'edat mitjana'. Gran part de les paraules de la llengua catalana provenen del llatí vulgar, la majoria de les quals han donat lloc a dues solucions: una de culta, que és la que més s'acosta a la forma llatina i que ha romàs més igual, i l'altra de popular, que és la que més ha evolucionat i s'ha transformat a causa del seu ús. En alguns casos, amb el pas del temps, continuen existint ambdues formes i en altres només en perviu una de les dues. En el cas de MEDIU trobaríem 'mediu, -a, -um' com a forma culta i 'mig' com a forma popular. Hi ha derivats, però, que es fan prenent una de les dues formes i no és més correcte prendre'n una en comptes de l'altra, sinó que simplement es tracta de respectar la

seua via d'evolució. En el cas de 'medieval' és més correcte prendre la forma de 'mediu' en comptes de la de 'mig' i aleshores dir "medieval" en comptes de "mitgeval", perquè si no, estam fent una hipercorrecció, és a dir, corregir una cosa que creim que és incorrecta quan realment no ho és.

En el cas de "mitgeval" segurament molta gent utilitza aquesta forma com a distintiu de "medieval", pensant que "mitgeval" és la forma correcta catalana i "medieval" és la castellana, quan realment no és cert i ambdues utilitzen únicament "medieval". Ja ho sabeu doncs: Digau i escriviu "medieval" i no "mitgeval"!

SERVEI D'ASSESSORAMENT
LINGÜÍSTIC

comunicats rebuts

De la responsabilitat d'aprovar uns pressuposts.

Dia 16 d'abril, com ja deveu saber, es varen aprovar els pressuposts, la qual cosa no puc més que considerar com a positiva per al municipi. Sempre es pot fer més bona feina amb uns pressuposts nous, encara que siguin tan magres com els que ens varen presentar, que no amb uns de prorrogats.

No entraré a debatre les partides dels pressuposts. El que vull fer és explicar un poc la història d'aquests pressuposts, com ja vaig fer al Ple, i les raons que ens varen dur a votar en contra de la seva aprovació. Per començar, l'Equip de Govern ens presentà els pressuposts dia 13 de febrer, bastant tard, per cert, i de seguida ens adonàrem, com també ho va reconèixer l'Equip de Govern (PP-Es Grup), que eren pràcticament els mateixos pressuposts dels dos anys anteriors, quan governaven UCAP i PSOE. Ens trobàvem amb uns pressuposts poc consensuats i pràcticament idèntics als que havien elaborat PSOE i UCAP. Seguint el sentit comú i la lògica, semblava que els pressuposts s'havien d'aprovar amb els vots de PP, Es Grup, PSOE i UCAP, ja que aquests quatre partits eren els que havien elaborat els pressuposts durant els darrers anys fins ara. Pel que fa a EU es podia donar qualsevol opció. En canvi, nosaltres només podíem votar en contra, pel mateix motiu que el PSOE i UCAP només podien votar a favor dels pressuposts. El PSM sempre ha votat en contra d'aquests pressuposts i ara, per ser coherent, no podia triar una altra opció.

En canvi, el dia del Ple UCAP-UM ja va manifestar que votaria en contra perquè, si no ho vaig entendre malament, l'Equip de Govern havia presentat els mateixos pressuposts que ells havien elaborat, els donava la raó i les crítiques que havien fet tant el PP com Es Grup quan estaven a l'oposició eren injustificades (he de reconèixer que és tenir un poc de "morro" presentar els mateixos pressuposts que aquests dos grups s'encarregaren de criticar amb duresa). Si us dic la veritat, encara que ja sabia que la intenció d'UCAP-UM era la de votar en contra, aquest va ser un dels moments més tristes que he viscut des que som regidor. Després va venir la intervenció del PSOE, que no va dir que votaria en contra, però sense assumir tampoc la seva part de responsabilitat en l'aprovació dels pressuposts.

No vull que sembli cap atac a l'anterior Equip de Govern, perquè estic gairebé convençut que, si l'actual Equip de Govern (PP-Es Grup) s'hagués trobat en la mateixa situació, hagués fet el mateix, de la qual cosa me'n vaig adonar a la sala de plens amb les respostes del batle i d'en Muntaner: plenes de ràbia. Torn a repetir que va ser un dia trist, te n'adones que alguns només cerquen desprestigiar el contrari sense tenir en compte els interessos del municipi i, per tant, de la gent que representen. Per a mi, tant Es Grup com el PP, en les intervencions de n'Antoni Muntaner i del batle, van deixar perdre una ocasió immillorable per restablir, en part, les relacions polítiques al poble. Es varen limitar a aprofitar-se de la seva posició de poder i varen seguir amb la mateixa mala llet política que es ve manifestant a Capdepera des de ja fa molts d'anys per part d'uns i d'altres. Si seguim per aquest camí, queda clar que l'únic que hi surt perdent és el poble.

Quant a la "sorpresa final" del PSOE d'abstendre's, crec que és una postura que, per desgràcia, ens sembla estranya. Com ja he dit abans, crec que els responsables directes de treure endavant els pressuposts eren, en primer lloc, l'Equip de Govern (PP-Es Grup) i, després, UCAP-PSOE, com a membres de l'anterior Equip de Govern. Per tant, el que va fer el PSOE no va ser més que una reacció lògica; i, en canvi, si hagués votat en contra dels pressuposts, no s'hagués pogut explicar de cap de les maneres. Quant al nostre vot en contra, cal aclarir que no vol dir que no volguem les inversions que estaven previstes en els pressuposts, poques per cert, sinó que, com ja he dit, havíem de ser coherents amb la nostra postura anterior. En qualsevol cas, i en un acte de responsabilitat, ens hauríem pogut plantejar la possibilitat d'una altra opció per evitar que el funcionament de l'Ajuntament quedàs bloquejat.

PD. Una vegada aprovats els pressuposts ja vaig començar a sentir rumors que si el PSM no volia fer les escoles de s'Alzinar. Res més enfora, el que ja sembla ridícul és que, per culpa de la irresponsabilitat dels qui ens governen i dels qui ho feren, haguem de ser els altres els qui haguem de treure'ls les castanyes del foc.

Parlant d'altres rumors, que ja sabem d'on vénen, és increïble que el PSM sigui el culpable de tantes coses o pugui influir en tantes decisions només amb un regidor i sense governar. I més increïble és que la gent s'ho cregui.

Mateu Garau Flaquer

Regidor del PSM-EN a l'Ajuntament de Capdepera.

D...

De quina manera influeixen en nosaltres les fotografies que mostren el sufriment aliè? La visió de les atrocitats de la guerra, pot fer-nos pacifistes? Acostumam la mirada als horrors fins al punt de deixar-nos indiferents? Com reaccionam enfrontats a la crueltat de les imatges? Aquestes i altres són les qüestions que Susan Sontag tracta a **Davant el dolor dels altres**.

L'invent de la fotografia és cabdal per entendre l'home actual; tant ha modificat els sentiments que "*ser un espectador de calamitats que tenen lloc en un altre país és la quinta essència de l'experiència moderna...*", és més, l'interès de veure enregistraments d'aquesta mena escapa a la consciència, l'irracional juga el seu paper. Encara més, quelcom per a ser real ha de sortir per la televisió i aquesta profusió de documents macabres ens inpedeix ser innocents desconixedors de la depravació humana.

El que ens mostren moltes vegades és manipulat pel Poder, així, les primeres fotografies d'una guerra, la de Crimea, foren contractades pel govern britànic per contrarrestar la seva impopularitat; la darrera, l'horterada del pollastre de plàstic de Bush, per suavitzar la seva mala imatge. La tècnica al servei de la "*instrucció colectiva*".

La interculturalitat políticament correcta s'enfonsa davant les imatges escabroses permeses, les dels altres, els soldats enemics, els terroristes, els d'una altra raça o religió, i les que mai no veurem, les de les nostres víctimes.

*“-Qué está usted haciendo ahora mismo ?
-Sufriendo”*

D'aquesta manera inicia Alphonse Daudet el diari **En la tierra del dolor** en el qual ens informa sobre l'evolució de la seva malaltia en els seus més petits detalls, la millor postura per a calmar el mal, les dosificacions i efectes de les medicines, els distints tractaments i per damunt de tot els sentiments i pensaments sorgits del patiment. Asombra la fermesa i la humanitat des de la qual afronta la desgràcia; la desesperació hi és present, però també una intel·ligent ironia que li evita caure en la sensibleria i cercar la commiseració del lector.

La sublimació literària de la malaltia, sífilis en estat terciari, dóna lloc a aquesta petita joia literària publicada per la seva vídua, 33 anys després de la seva mort.

Els fills majors organitzen una festa amb els seus amics a la casa dels pares; els joves vesteixen informalment, no guarden les aparences i ballen al ritme de les noves músiques, fox-trots, shimmys africans, java dances. Un jovençà es permet fer regals i convidar a sopar amb xampany i tot perquè es dedica a l'especulació borsària. Fins i tot el criat amb roba de civil es confondria amb els convidats.

L'ambient familiar i intimista de la festa serveix a Thomas Mann per descriure el **Desorden y dolor precoz** que es viu a la república de Weimar, lllindar entre dos mons, amb el desgavell econòmic induït per taxes d'inflació milionàries i el consegüent empobriment de les famílies burgeses sotmeses a règim de naps i cols, amb la consegüent enveja i ràbia vers els que saben traficar enmig del desconcert social. Uns anys convulsos en què vells i nous valors disputen i que acabaran de la pitjor manera possible.

També, i sobretot, desordre i dolor en la família Mann, les desavinences del pare amb els fills, l'estima, no del tot innocent, per la petita Lorchen-Elisabeth i els zels provocats per un dels joves convidats i l'esperança que "*mañana, de eso no hay duda, el joven Hergesell ya no será sino una pálida sombra, impotente para causar perturbación alguna a su corazón...*". El futur dels Mann, dissortadament, fou tràgic.

Un nou ordre va sorgint encara que els valors que el sustenten no són gaire visibles. A l'home se li exigeix el mateix que a les màquines: en el camp de la medicina, el cos és tractat com un objecte; en l'esport, és l'obsessió per medir els resultats del cos com a instrument; en la política, només queda la llibertat de l'aclamació; en el treball, en la fotografia,

que per a Ernst Jünger és també revolucionària i expressió d'un mode cruel de mirar; hi ha implicat un procés d'objectivació de l'home.

El dolor és consubstancial a l'home, conèixer l'experiència **Sobre el dolor** de la nova raça, la del "treballador", és cabdal. Venim d'una sentimentalitat que atorga valor suprem al cos i per tant vol expulsar el dolor de la vida, en canvi en el món heroic al qual ens encaminam, i al qual pertany Daudet sens dubte, el dolor hi és present, i accedint a les fonts del seu poder i dominació a través de la disciplina s'obriran perspectives desconegudes a la humanitat.

Com a exemple de la importància de les imatges, tant per a Sontag com per a Jünger, serveixin unes retxes del pròleg d'Albert Speer a les seves Memòries, "... Mai se m'esborrarà de la ment un document que mostrava una família jueva caminant cap a la mort...Encara avui tenc aquesta imatge davant els ulls..."

La condemna... acabà amb la meua existència burgesa. Aquella fotografia, en canvi, despullà la meua vida de tota substància. Sobrevisqué a la sentència."

Vivim una època científica i en algun moment no em vaig poder sostreure a la temptació d'aproximar-me científicament al dolor per al qual vaig llegir **Antropologia del dolor**, escrita per un professor de la universitat d'Estrasburg anomenat David Le Breton.

El dolor, més anllà del fet fisiològic, qüestiona els valors primaris i posa en entredit el mateix individu. El contacte amb el dolor és distint en cada cultura, per a cada home en particular, i depèn del context en el qual es pateix. Amb profusió

d'exemples, explica el llibre les circumstàncies que modifiquen l'experiència del dolor i les resistències psíquiques i morals que desenvolupam per fer-li front.

Els sentiments provocats pel dolor, que transtornen les relacions quotidianes, són integrats per les religions com a part fonamental del seu credo: la relació entre el sofriment i els déus necessita imperiosament d'explicació.

En el segle XVIII, els profetes de la religió progressista predicaren la quimera de foragitar de la terra la injustícia i el sofriment modificant el significat del dolor que passa a ser un absurd inútil mancat de significat, del qual ens hem de desembarassar com més aviat millor. L'anestèsia utilitzada des del segle XIX, l'ús indiscriminat d'analgèsics, la ingesta de psicotròpics i la miríada d'espectacles evasius que ens evadeixen de la realitat, són el suport material a la pèrdua de significat moral i a la conversió del dolor en una qüestió tècnica per a especialistes.

Clive Staples Lewis, poc després de casat, als 54 anys, veié morir la seva esposa de penosa malatia, i consumit per la pena escriví una petita obra mestra, **Un dol observat**, omplint quatre llibretes com a "vàlvula d'escapament" davant l'enfonsament per la desaparició de l'estimada i per descriure el dol que li deparà sentiments i pensaments fins aleshores insospitats.

Home de profundes conviccions religioses, no deixa d'apel·lar a Déu en el seu dol, esmicolant els tòpics que suposadament en tals situacions ens han de servir de consol. Igual que Daudet, defuig tant l'autocompassió com de buscar la llàstima dels altres que tan embafadora resulta per no dir que es tracta d'una tara moral.

El procés del dol, "resulta que el dol no és un estat, sinó un procés", es converteix en un camí iniciàtic de depuració del seu amor per H., per Déu, i d'aprofundiment en el coneixement de si mateix.

No podia sospitar, quan va escriure des d'un punt de vista intel·lectual, allà per l'any 40, sobre el **El problema del dolor**, que més endavant l'estabornaria d'aquella manera i que l'experimentaria de bon de veres, el dolor.

Davant la perplexitat de la misteriosa realitat del patiment, aquest és abordat per Lewis sense abandonar la perspectiva cristiana que informà la seva vida des de la seva conversió a la fe de l'església an-

glicana, «*Nada tengo que ofrecer a mis lectoras, pues, sino mi convicción de que, cuando llega el momento de sufrir el dolor, ayuda más un poco de valor que un conocimiento abundante; algo de compasión humana más que un gran valor; y la más leve tintura de amor de Dios más que ninguna otra cosa.*»

Com explicar-se que si Déu és omnipotent feiés una criatura defectuosa? Com quadrar el fet d'un Déu bon al·lot amb la realitat del dolor humà? Per què Ell, tot misericordiós, ens condemna per tota l'eternitat? Tenen a veure el cel i l'infern amb el patiment? I, si pertanyeu a una societat protectora d'animals no podeu deixar de llegir el capítol dedicat al dolor animal. Podrà el lleó regnar en el cel? (Trobareu la més bella de les respostes a Les Cròniques de Narnia).

1 de juny del 44, París, Robert L. és detingut i portat a Fresnes per la Gestapo. 6 de juny, la seva dona deixa de tenir notícies seves, comença «*una espera de tots els temps, la de les dones de tots els temps, de tots els llocs del món: l'espera dels homes tornant de la guerra.*»

El dolor s'inicia juntament amb la covardia, "ni per un segon veig la necessitat d'esser valenta", també la relació amb «*El senyor X. Aquí anomenat Pierre Rabier*», el col·laboracionista que el detingué.

Hivern del 45, afusellament d' "el senyor X. Aquí anomenat Pierre Rabier" després del testimoni, contradictori, que ella aportà al judici.

Abril del 45, París, els supervivents tornen, les notícies volen, «*aquest nou rostre de la mort organitzada, racionalitzada, descobert a Alemanya, produeix desconcert abans que indignació. Ens quedam atònits... El món sencer mira la muntanya, la massa de mort dada per la criatura de Déu al seu proïsme.*» «*L'única resposta que es pot donar a aquest crim és convertir-lo en un crim de tots. Compartir-lo.*»

7 de maig, Berlín, l'almirall Doenitz rendeix incondicionalment Alemanya.

11 de maig, París, una telefonada l'assabenta que Robert L. és viu, a Dachau; se l'ha de cuidar mentre duri la convalescència.

Al poc temps es divorcien. Més endavant Robert L. fou expulsat del PCF gràcies a la labor del comissari polític Jorge Semprún, qui amb el temps arribaria a ministre de cultura d'un govern socialista espanyol.

Marguerite Duras, Thérèse a la *résistance* comta, també, el terrible episodi en què dirigí la sessió de tortures contra un acuseta i els sentiments que li provocà *Ter el milicià*, l'anguniosa espera dels nazis per part d'una nina jueva abandonada i l'enigmàtica història inventada *L'Ortiga esquinqada*.

Sortint de la llibreria on havia adquirit el volum de S.S. se'm passà pel cap a veure quans de llibres tenia en el títol dels quals aparegues la paraula dolor, no hi vaig pensar pus; al cap d'un temps, la pregunta se'm ficà al cap, fins que la curiositat pogué més i vaig canviar la posició vertical en els prestatges per l'horitzontal sobre la taula dels llibres que en la portada duen escrita la paraula dolor. Aquest n'és el resultat. /Il·lució rinyon/

REVISTA TANGENCIAL

Mart (*Martes martes*)

Passejant l'altre dia de pagès vaig trobar el cadàver d'un mart i en cridà l'atenció, ja que pels seus hàbits nocturns no és gaire vista pel nostre municipi. Aquest animal és un carnívor de tamany mitjà, amb cos allargat i cobert de pèls llarg i sedosos. Té la cova relativament llarga i del dors d'un característic color marró vermellós. Presenta una taca a la part inferior del coll de color groguenc, ataronjat o, excepcionalment, blanc, de forma variable, que li és característica. És un animal d'hàbits nocturns, excel·lent saltador i grimpador.

El mart menja mamífers petits, ocells i fruits silvestres, a les nostres contrades els artròpodes (insectes...) i els rèptils tenen una gran importància a la seva dieta. A Mallorca només la trobam a indrets de la Serra de Tramuntana i del Llevant, quasi amb més abundància que la geneta. També viu a Menorca.

Aquest exemplar de la fotografia és una femella, desgraciadament morta atropellada per un cotxe a la zona de son Cabila, a la coma de ses Botelles, per devers la carretera de les coves, on pareix ser que és prou abundant.

SUPORT ECONÒMIC PER A ÚS DEL CATALÀ

Us informam que el Consell Insular de Mallorca ens ha fet arribar les bases de la convocatòria de subvencions per a la normalització lingüística per a l'any 2004, que romanen exposades al tauler d'anuncis de l'Ajuntament:

- D'una banda, hi ha subvencions destinades a les

empreses que editin revistes, retolació, etiquetatge, material imprès, cartes de restaurant, pàgines web i portals d'internet en català.

- De l'altra, subvencions de suport genèric a la producció editorial i fonogràfica en llengua catalana.

Per a més informació i tràmits us podeu adreçar directament al Servei d'Assessorament Lingüístic de l'Ajuntament de Capdepera. C/ Nou, 3, de 8 a 15h. 971 819201 / salcapdepera@terra.es.

EN COS DE CAMISA

Una anotació per a la història de les idees a Capdepera és que fa trenta anys (una generació) els qui s'oposaven al port esportiu eren quatre rates marginals, mentre que ara (una generació després) els qui hi estan a favor són els quatre que se'n beneficien directament.

CITA A CEGUES

«Lot 32. Es ven al millor postor el regne de Pèrsia. Superfície: dos milions de quilòmetres quadrats; deu milions d'habitants. Excel·lents ciutats d'art i comerç; ports a l'oceà Índic i mar Càspia. El país produeix petroli, fruita, tapissos, opi, poetes i ballarines. Cinc-cents setanta quilòmetres de ferrocarrils. Preu inicial de la subhasta: quaranta set mil milions.»

Giovanni Papini. Gog. Cap. Subhasta de països.

POETES: JOAN BROSSA

Joan Brossa, nascut a Barcelona a l'any 1919 i mort en accident domèstic a l'any 1998 fou un poeta tradicional, visual, escènic, també avantgardista i surrealista, això en un intent per "etiquetar" la seva obra que tammateix es absolutament personal. Fou un dels fundadors de "Dau al Set" i un home que li agradava definir-se com a dramaturg, melòman, cinèfil, artista i poeta. Entre els seus llibres publicats podriem anomenar: *Em va fer Joan Brossa* (1950), *Poemes civils* (1960), *El Saltamartí* (1963) i *Poesia rasa* (1970). Voldria donar a conèixer una de les seves poesies, com aquesta dedicada a l'amor i un poema visual:

LES TEVES MANS

Embolcallen amb vels goig i tristesa

Són sostre d'una xarxa de perfum,
són els ventalls, amor, del meu costum
i serveixen d'espasa a la sorpresa.

M'agraden quan alegren entre el fum
o quan remouen brins de senzillesa;
les teves mans són alegria encesa
i fulles d'un pomer al clar de la llum.

Castellets de l'amor. Flames de ploma.
Són banderetes del teu parlar. Són
i toquen sense pes, clares d'un món

que tu modules des dels teus Bagdads.
Respires per les mans, amor. Són poma
i estel saboner quan renten els plats.

IMANT (Poema visual)

B RCELON

PAU F.ALEMANY BERNAT

Des del PSM-EN de Capdepera.

Amb aquest escrit vull encetar una col·laboració mensual amb la revista Cap Vermell on intentaré explicar les actuacions que ve realitzant l'Agrupació local del PSM dins de l'Ajuntament. Crec que és un deure mantenir informada a tota la gent que va confiar en nosaltres a les passades eleccions municipals, per aquest motiu i a través dels comunicats que faré cada mes explicaré les actuacions que es fan: mocions presentades, preguntes fetes, propostes realitzades, etc. així com els resultats obtinguts.

Com a partit de l'oposició i, per tant, sense formar part de l'equip de govern tenim l'obligació d'exercir el control de les actuacions de l'equip de govern, però també tenim una altra obligació, tant o més important que l'anterior, que és la de fer totes aquelles propostes que, d'acord amb el nostre programa, creim que poden conduir a millorar aquest municipi.

Ja que aquest és el primer dels comunicats que aniré presentant, només vull deixar constància d'algunes de les situacions per les quals ens hem interessat especialment durant aquests darrers mesos, en propers comunicats ja aniré entrant en més detalls: hem mostrat la nostra postura contrària a la construcció de l'autovia Inca – Manacor i a l'ampliació del port esportiu de Cala Rajada, hem presentat mocions per evitar el retrocés que ara sofreix la nostra llengua: la catalana; hem demanat mesures de conservació de Cala Agulla, també hem manifestat la nostra preocupació per la situació laboral de la gent que treballa al municipi; ens hem interessat, especialment, per la situació sanitària del municipi, sol·licitant nous serveis com el de la rehabilitació i el de pediatria. Per altra banda, ens preocupa la situació de la policia local i per tant hem encetat el debat d'un desarmament parcial i perquè la policia sigui més propera al ciutadà. No ens hem oblidat de coses bàsiques com la neteja dels carrers, el manteniment o renovació del mobiliari urbà, la millora d'infraestructures, etc. Però com ja us he dit, entraré en més detalls en propers comunicats.

Per acabar, només us vull dir que la gent que fem feina des del PSM creim que totes les iniciatives que puguin sortir dels polítics sempre seran insuficients, per tant la col·laboració de la gent és imprescindible. Aquesta col·laboració es pot expressar a través de queixes, de propostes o iniciatives o, fins i tot, de simples comentaris. Per tant us recoman que quan tengueu alguna cosa a dir o faceu, tant dirigint-vos a l'ajuntament, a una associació o a qualsevol regidor, sigui de l'oposició o del govern, tots estam, o hauríem d'estar disposats, com a mínim, a escoltar. Per la meua part només em queda a dir que estic a la vostra disposició.

Mateu Garau Flaquer (telf. 679 85 71 55).
Regidor del PSM-EN a l'Ajuntament de Capdepera.

UCAP – UM

denuncia que el batle, Joan Ferrer, hagi delegat en el Regidor d'urbanisme, Antoni Muntaner, la potestat de concedir llicències d'obra menor que fins ara era competència de la Comissió de Govern.

No entenem aquesta maniobra que per suposat no es deu a la necessitat d'agilitzar el procés d'optenció de llicència, com argumenta en Toni Muntaner, ja que en aquest moment la demanda és la menor dels darrers sis anys i, a més a més, amb aquesta mesura com a molt s'agilitzarien quatre o cinc dies; i això pensam *no és raó suficient per botar-se un òrgan tan important i necessari com és la Comissió de Govern.*

També ens demanam, ja que en el darrer Ple ni el batle ni el regidor d'urbanisme ens varen saber respondre, en a quin acte constarà l'informació sobre aquestes llicències. En cap. I això, és molt perillós; No és una mesura transparent, sinó obscurantista.

Mos demanam perquè l'equip de Govern PP – EG té la necessitat de delegar aquesta competència en una sola persona i no als cinc integrants de la Comissió de Govern.

AIXÒ ÉS MÉS QUE SOSPITÓS...

Jerolífic

Qui és el convidat?

Autoritats en el Mercat Medieval

FLORA NOSTRA

Els endemismes dins el nostre municipi

per *Felip Esteva Castro*

TÀXON: BELLIUM BELLIDIOIDES

FAMÍLIA: ASTERÀCIES

NOM COMÚ: MARGALIDETA

COMUNITAT: CL.ASPLENIETEA TRICHOMANIS. ASS. SIBTHORPIO-
ARENARIETUM BALEARICAE. SUBASS. SELAGINELLETOSUM

DESCRIPCIÓ DE LA PLANTA: Herba que hi és tot l'any. Les fulles surten totes del mig i tenen un tronquet molt llarg, senceres, que tant poden ser llises com peludetes. Flors amb un tronc molt llarg, blanques i a vegades púrpures pel revers, la part central és groga

FLORACIÓ: De març a juliol

HÀBITAT: Sol frequentar llocs humits i rocallosos dels talussos, escletxes i replans a qualsevol exposició i il·luminació. La trobarem des del nivell de la mar fins als 1400 mts

DISTRIBUCIÓ: Balears, Còrsega i Sardenya

DISTRIBUCIÓ DINS EL MUNICIPI: Un poc per tot en les condicions d'hàbitat abans esmentades i a llocs poc trepitjats i amb poca pressió humana.

OBSERVACIONS: És una planta que no pateix amenaces. Es troba bastant estesa a totes les Balears. No gaudeix de protecció legal

